CITIZENSHIP OTTAWA
JUL 15 1965
FILE No.
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION
4

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFREDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121: 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena.
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JULY 14, 1965.

LATVIJA AMERIKĀ

56. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 14. JŪLIJS. 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFREDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave. Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

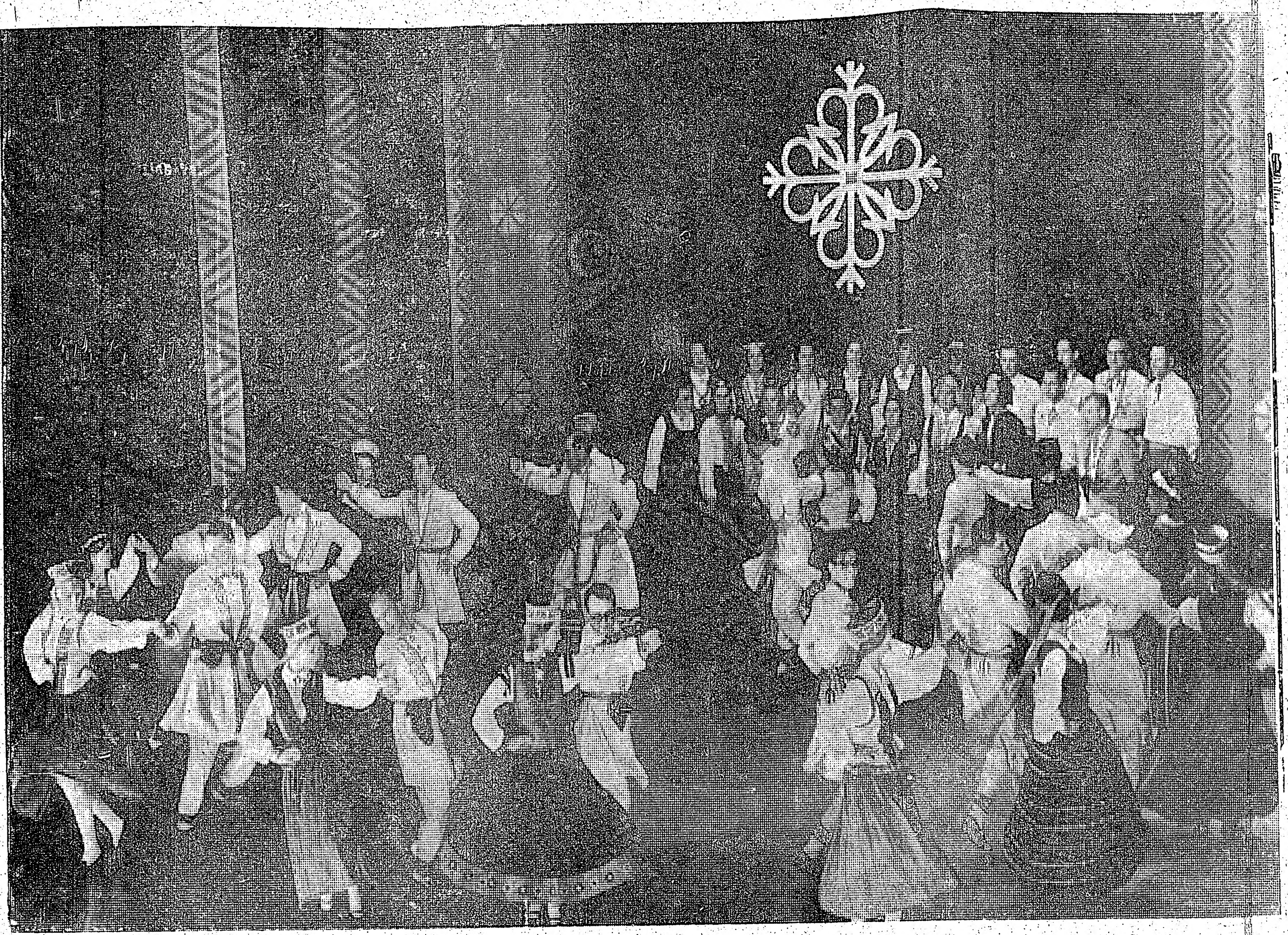

Losandželosas tautas deju kopa Pērkonītis dejo Portlandes dziesmu svētkos. Foto: K. Grants

Dziesmotos ciemos

VELTAS TOMAS SPECIALRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" PAR DZIESMU SVĒTKIEM PORTLANDĒ

II

INFORMĀCIJAS CENTRĀ

Brīdī, kad viesis pasit padusē tikko iegūto dziesmu svētku vadoni, pienāk staltais, izdarīgais administrātors Dr. Andris Ritmanis, vēlreiz vēlēdams aptvert sirsnīgo viesmīlību, kas valda Portlandes latviešu saimē. Mirkli vēlāk, kad viesis sprauž tērpa atlokā, uz sirds, dziesmu svētku nozīmi, kas sudrabaini zaļa vizmo, tālu ceļu mērojusi no darbnīcas Japānā, pretim smaida jauno dienu draugs Ziemeļkalifornijas latviešu kultūras fonda laureāts rakstnieks Jānis Klīdzējs.

— Vesels! Vesela! — latgalis ar sēlieti apņem viens otra plecus. Ar to brīdi ieejam daiļamatnieku tirdziņa telpā, kur piemājo arī uzskatāmo gara mantu vācēja un krājēja Zigurda Ritmaņa vīkšta dziesmu svētku vēstures skate, Harija Mindenberga Vācijas trimdas posma preses izdevumu klāsts, kā arī Osvalda Akmentiņa interesantie, no brīvās Latvijas laikiem Bostonas krājēju saimē atrastie preses eksponāti. Retumi, kā arī mīlestība, ar kādu tie vākti, glabāti un uzieti, ir apbrīnošanas vērti un paver ik svētku viesim ieskatu kā mūsu dziesmu svētku vēsturē, tā preses spogulī, kas nebūt nav nosūbējis, bet gaumīgā izkārtojumā, foto uzņēmumos un rakstos ceļ saulē brīvās Latvijas labo gadu ainas un notikumus. Īpaši dziesmu svētkus ≥ vairākkrāsu speciālizdevumos . . .

Tiem, kas pazīst Zigurdu Ritmani kā eksponātu aizdevēju mūsu rakstnieku - klasiķu piemiņas vakariem: Jaunsudrabiņa, Blaumaņa, Raiņa, šī skate nav pirmais pārsteigums. Mīlestība uz kultūras vēsturi, pietāte pret sasniegumiem pagātnē, bažas par liecību saglabāšanu nākotnei spārno šo ideālistu darboties un ziedoties. Gar sienmalu, bagātīgā klāstā ieplēties A. un F. Pakuļu grāmatu galds (no Sietlas) ar dziesmu svētku vēsturi, ar Toronto Dīždanča izdoto „Novadu tērpu" sējumiem, ar jaunāko latviešu romānu un dzejoļu grāmatām. Visā telpā, pa labi un kreisi, netrūkst podniecības daiļdarbu, audumu, sudraba, pastkaršu un citu dāvināmu sīkumu, svētku piemiņai mājās vedamu. Ievērību izpelnās sudrabkaļa Antona Ķivlenieka, (no Toronto) gaumīgi izkārtotais galds, un apbrīnojama viņa uzņēmība tik tālu ceļu mērošanā.

Pie skaņu plašu galda, kas apkrauts tik pazīstamiem apvākiem: Latvian Folk Songs, arr. Volfgangs Dārziņš, Alden Andreassen, Tenor. etc. — viesis no Kanadas paceļ acis pret staltu vīru, tērpušos brūnos tvīda vadmalas svārkos un min:

— Jūs, nudien, izskatāties līdzīgs Andreasenam. —

— Vai patiesi? —

Un pievēršoties jauniznākušajai otrai skaņu platei tālu ceļu braucēja stāsta, cik skaisti atbalsojusies šī amerikāņu tenora iedziedātā plate: uzteicamā latviskā izruna, mūzikāli precīzais dziedājums, īpaši tā nedefinējamā latviskā gaisotne, radusies dziedātāja ciešā draudzībā ar komponistu, kas apdarījis senas melodijas ar pietāti pret seno, būtiski latvisko skaņu rakstu. Tā, vārds pa vārdam, un ticis izstāstīts, ka aizdotas, pārdotas un no jauna iegādātas trīs skaņu plates; jo latvieši klausās, ieklausās un sadzird svešzemnieka dziedājuma dziļo vienkāršību, kas tik piedienīga mūsu tautas dziesmai. Ja Volfgangam Dārziņam būtu ceļams piemineklis ASV, tad Andreasens to jau godam izdarījis ar nelaiķa tautas dziesmu ieskaņošanu platēs, — sarunu nobeidz trīs tūkstoš jūdžu braukusī viešņa.

Tumšmatainā amerikāņu dāma aiz galda vairs nenociešas:

— Šis kungs, ar ko jūs sarunājāties, tiešām ir Andreāsens: —

— Jo labāk, — atsaka tālā Kanadas viešņa, sarokojoties un pasakot savu vārdu, piebilzdama: visu, ko domāju par jūsu dziedāšanu un Volfganga Dārziņa tautas dziesmu, paguvu jums pateikt jau pirms iepazīšanās. —

Andreāsenam ir vikinga asās acis; ne veltīgi viņš cēlies no norvēģiem: jūsu grāmatu es redzēju Pakuļa izstādītu, viņš saka, roku sniegdams un turēdams ar eiropieša, ne amerikāņa tvērienu.

Jā, ne velti vēlāk sekojošā koncertā Volfganga Dārziņa piemiņai, kāda latviete teica: es domāju, ka viņš latgalietis, tāda mīkstāka izruna . . .

Uz otrās skaņu plates ievāka Andreasens ieraksta veltījumu: Paldies! — Vaicāts, kamlab viņš tā iemīlējis mūsu tautas dziesmas, atbild: to vārdos un meldijā jaužu gadu tūkstošu senumu, skaistumu, dārgumu kā nevienā citā mūzikā. Piekritīsim viņam, — tie, kas vēl šaubījušies, ka esam tauta ar dārgāko dārgumu apveltīta — latvju dainām un to meldijām.

Velta Toma

Garīdznieks prasa ASV izstāšanos no AN . . .

Jūnija pēdējās dienās Sanfrancisko notika reliģisko apvienību pasaules kongress, kurā Ņudžersijas garīdznieks K. Makintairs guva ilgus un spēcīgus aplausus un piekrišanas saucienus no vairāk nekā 1500 dalībniekiem, nosodot Apvienoto nāciju vājumu un izskaidrojot to ar lielo reliģijas dažādību šīs organizācijas loceklēs. Makintairs, kurš ir Kristīgo baznīcu starptautiskās padomes priekšsēdis un ik dienas uzstājas ASV radio raidījumā „Reformācijas stunda", par galveno AN nesekmju iemeslu uzskatīja apstākli, ka AN valstis „nepieņem Kristu kā īsto Dieva dēlu." Tālāk viņš norādīja, ka jau Bībelē rādīts, ka pagānu dievi ir nevarīgi, no kā secināja, ka AN iznīkšot savā „ateistiskā komūnisma un bezcerīgā jūdaisma, hinduisma un budisma dievības piesaukšanas" gaisotnē. Makintairs pieprasīja ASV izstāšanos no Apvienotajām nācijām un pašas šīs organizācijas iztīrīšanu no „atkritējiem".

VĀCIJAS LATVIEŠU PĀRSTĀVJU SESIJA

Vācijas latviešu augstākais pašpārvaldes organs — Latviešu centrālā padome pulcējās savā gadskārtējā sesijā 3. un 4. jūlijā latviešu ģimnazijas telpās Minsterē. Ir pierasts, ka šādas sēdes lielākoties ir sausas un garlaicīgas, jo galvenokārt apskata dažādus rutīnas jautājumus. Šoreiz bija citādi, un brīžam sapulces diskusijas izvērtās it asas, pat drāmatiskas, pāris reižu debašu līmenim noslīdot uz tīri zemas pakāpes. Būtu pārsteidzīgi runāt par kaut kādu organizētu opoziciju LCP izpildorgānam Latviešu centrālajai komitejai, t. i. pret tās līdzšinējo sastāvu. Ja brīžam tomēr krita kāds straujāks vārds, tas vedams vairāk sakarā ar to, ka „deputāti" vēlējās pamatīgi izventilēt vienu otru sasāpējušos jautājumu. Bija arī strāvojumi, kas vēlējās LCP darbā turpmāk redzēt jaunas idejas, kuras būtu vairāk piemērotas pašreizējās situācijas prasībām.

Divu dienu intensīvā darbā tika izskatīta vesela virkne problēmu, galvenokārt ienesot gaismu vienā otrā jautājumā, kas skāra latviešu ģimnaziju un internātu. Sabiedrībai Vācijā nav noslēpums, ka, ģimnazijai un internātam pārejot uz jaunajām telpām, radās neparedzēti sarežģījumi, kas nebija novēršami no vienas dienas otrā. Še galvenokārt jāmin skolas internāta stāvoklis. Jau no pirmās dienas par tā juridisko un saimniecisko izpildorganu uzmetās vācu evaņģeliskās baznīcas iekšējās misijas nozare. Šī institūcija par katru cenu iedomājās, ka arī latviešu skolas internātā ievedams gars un mentālitāte, kāda valda misijas vispārējā darbā. Kā LCK pr-dis V. Janums ziņoja, šīs misijas paspārnē visas Bundesrepublikas mērogā atrodas 41 bezpajumtnieku nams. Kā jau pats nosaukums „iekšējā misija" norāda, šai institūcijai galvenokārt saskare un aprūpe iznāk ar sociāli paslīdējušām sabiedrības šķirām. No otras puses, bija nepieciešami, ka latviešu internātā, kur galvenais uzsvars likts uz latvisku un nacionālu audzināšanu, skolnieki diendienā spiesti saskarties ar samērā plaši izveidotu vācu personālu, kas saprotamā veidā arī no internāta iemītniekiem ne vienu reizi vien prasa kā sarunu valodu lietot vācu. Šāds un līdzīgs „aprūpēšanas" veids no vācu misijas puses draudēja pārņemt arī internāta saimniecisko dzīvi un pamazām pārvērst tā tīri ideālo bazi par saimnieciski ienesīgu peļņas objektu. Protams, latviešu sabiedrība un tās vadošās iestādes ar šādu stāvokli apmierināties nevarēja, un bija jāpētī iespējas, kā panākt internāta nostādīšanu uz pareiziem latviskas audzināšanas principiem, kā arī jārūpējas, lai internātam uzticētie audzēkņi tajā justos mājīgi un labi. Pateicoties LCK un LCP pūlēm, pašreiz panākts stāvoklis, ka internāta garu un saimniecisko pusi uzraudzīs un pārvaldīs tikai latviešu iestādes.

Ar lielu rūpību un atklātību LCP locekļi piegāja arī pašas skolas darbam. Par šo darbu un problēmām ziņoja direktors prof. Vītens. No tā izrietēja, ka skolai daļēji trūkst mācības līdzekļu. Kaut tie sākumā apsolīti — lieta grozās ap ķīmijas un fizikas kabinetiem,— tagad, skolas darbu uzsākot, vācu iestādes argumentē, ka mācības līdzekļu iegādei pietrūcis naudas, jo pati skolas būve pārsniegusi budžetā paredzēto. Tāpat direktors norādīja, ka gluži pilns nav skolotāju štāts. Ar pateicību prof. Vītens pieminēja skolas labvēļus, kas, dzīvodami ASV, Kanadā u. c., skolas darbu atbalsta ar ziedojumiem. Pie skolas pastāv arī vecāku padome, kas lielā mērā palīdz iekšējā darba un problēmu izkārtošanā. No padomes locekļiem dzirdēja domas, vai skolas un internāta atbalstam nevarētu atbrīvot daļu Latvijas līdzekļu, kas iesaldēti ASV un Anglijā. Janums norādīja, ka uz šādu priekšlikumu jāraugās skeptiski, jo arī latviešu pārstāvniecības Vašingtonā un Londonā nevar ar šiem līdzekļiem brīvi operēt. Sēdes lietišķais plūdums sašpīlējās, kad atsevišķie padomes locekļi ar lielu enerģiju apbēra LCK pr-di V. Janumu ar jautājumiem, kas skāra skolas un skolotāju sastāva iekšējās problēmas. Tā kā šis uzbrukums notika vakarā pēc intensīva dienas darba, LCK priekšsēdis sapulci atstāja. Tūlīt gan jāpiemin, ka viens otrs jautājums varēja būt citādi formulēts; šādas lietas varēja izvedināt arī paredzētajā slēgtajā sēdē, kurā tieši bija paredzēts iztirzāt jautājumus, kas skar internāta un skolas sasāpējušās problēmas. Situāciju pašreiz gaismā nostāda kāda V. Januma replika sēdes gaitas citā sakarībā: „Ja sanāk kopā, tad runājam daudz; ja prasa, ko patiesi ir darījis, tad nav ko atbildēt." Par spīti starpgadījumam, sēde citā dienā turpinājās saskaņā lietišķībā.

Spulces dalībnieku interese piešķīrās arī LCP pašreizējai uzbūvei, kas palikusi kā mantojums no trimdas pirmajiem gadiem, kad lielākā latviešu daļa dzīvoja nometnēs. Tagad, kad tās likvidētas un latvieši Vācijā dzīvo izkaisīti pa plašiem novadiem, citāda kļuvusi arī to cilvēku biedriskās dzīves struktūra. Atsevišķos novados dzīvojošie latvieši organizējas latviešu biedrībās vai pievienojas sniedzamības attālumā DV nodaļām, draudzēm u. t. t. Šādām lokāla rakstura organizācijām trimdinieku vieglāk apzināt? nekā LCP t. s. „apgabala pārstāvjiem", kuru pārziņā atrodas „latviešu mītnes". LCP pārrunās noskaidrojās ka šādas latviešu kolonijas iespējamas tikai tur, kur

(Nobeigums 5. lpp.)

Kādēļ mūsu laikraksts sasniedz lasītājus novēloti?

Par to lasiet „Redaktora piezīmēs" šī numura 4. lappusē.

Lauris Kalniņš, ALJA priekšsēdis

JAUNATNES NEMIERS

RUNA LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS PORTLANDĒ

Man rokā ir veca grāmata — Jāņa Cimzes „Dziesmu rota," — gan ne pirmais, bet otrs izdevums. Tās ievadā Jānis Cimze 1871. gadā raksta: „Tad ej nu, mīļā Dziesmu rota, savu ceļu! Lai Dievs tev palīdz! Pušķo no jauna latviešu dzīvi!" Un Dziesmu rota gāja, gāja . . . kamēr nonāca šeit — Portlandē. Savā gājienā tā pulcināja ļaudis koros, pulcināja korus dziesmu svētkos, pulcināja tautu ap brīvības ideju, jo kad Cimze rakstīja novēlējumu „Dziesmu rotai," līdz Latvijas neatkarībai bija vēl 47 gari gadi.

Brīva Latvija toreiz, tāpat kā tagad, bija sapnis, ko jaunā paaudze iemanto no saviem vecākiem. Un arī tagad sapnis mūsu jauno paaudzi neatstāj. Brīžiem tas iegulstas dziļāk zemapziņā, tad atkal parādās virspusē un dara mūs nemierīgus.

Šķiet, ka šis nemiera brīdis ir pienācis arī tagad. Jaunatne prasa arvien vairāk, lai tai palīdz izvēlēties — palikt latviešiem, vai pievērsties tām daudzajām iespējām, kuras sniedz pašreizējā patvēruma zeme.

Ko atbildēsim jaunajiem? — Atbilde mums jau ir. Mēs teiksim: Jaunatne, savu ceļu tu taču esi jau izvēlējusies, un tas neattālinās no Latvijas. Tu, svešumā uzaugušais jaunais gleznotāj, savu izvēli rādīji, kad Latvijas skatu albumā meklēji Rīgas panorāmu, lai to pats gleznotu. Savā stilā. Tu, jaunā dzejniece, to rādīji, kad angļu - latviešu vārdnīcā raudzīji papildinājumu vārdu krājumam, lai apdzejotu Latvijas Ziemsvētkus vecāku stāstījumā. Un arī jūs, drosmīgā jaunā ceļotāja un ceļotājs, kas savām acīm gribējāt redzēt Rīgu šodien, rādījāt, ka esat izvēlējušies un ka Latvija jums nozīmē daudz. Un to rādāt jūs visi, kas pulcējaties dziesmu svētkos, vai tie notiktu Portlandē, Toronto, vai Hamburgā, jeb arī tās būtu kultūras dienas Austrālijā. Arī tur jaunatne rāda savu stāju, un ar savu stāju tā pauž nemieru.

Jaunatne saka: Mums nepietiek tikai ar aicinājumu saglabāt latviskumu. Mēs gribam latviskumu turpināt, padarīt to nozīmīgāku ne vien svētkos, bet arī ikdienā! Mēs gribam, lai viss tas, ko vecāki un skolotāji mums mācījuši par mūsu tautu un valsti, būtu vēl svarīgāks kā mums, tā arī viņiem pašiem. Vai arī šī zeme daudzus no mums iekļaus tikai savā vidē, un mēs vienīgi tajā meklēsim to, ko līdz šim neesam atraduši — mūsu dzīves uzdevumu.

Jaunatne vēl saka: ir tik labi pulcēties dziesmu svētkos, tikties ar citiem latviešu jauniešiem un aicināt līdz šīs zemes draugus, lai arī viņi redz, ka mums ir kultūras vērtības, ar kurām darām bagātāku šo zemi. Lai par to paldies tiem, kas spēj un savas spējas nenoslēpj. Paldies rīkotājiem, kuriem liela materiālā atbildības un darba nasta; paldies lielajam dziedātāju pulkam, kas pasniedz mūsu kultūras bagātības, sistēmatiski krātas un spodrinātas kopš Jāņa Cimzes laikiem.

Vai jaunatnes nemiers būtu iesākums jaunam latviešu tautas atmodas laikmetam? Pazīmes to rāda. Jo jaunatne saviem spēkiem arī rīkojas. Piemēram, sistēmatiski notiek nedēļu nogaļu kursu cikli trijos Amerikas apgabalos un Kanadā. Jau otru gadu jaunatne rīko latvisko zināšanu semināru — Divreizdivi, un pārrunu stadijā atrodas trešo jaunatnes svētku rīkošana un citi drosmīgi pasākumi.

Mūsu literātūrā arvien redzamāku vietu ieņem dzejnieki un rakstnieki, kas, Latviju atstājot, bija pusaudži. Tāpat mums ir jauni komponisti, gleznotāji, tēlnieki, aktieri. Mums atliek viņus pieņemt kā savā nozīmē līdzīgus mūsu pirmā atmodas laikmeta darbiniekiem.

Mūsu vēsturi atcerotties, atzīsim, ka, tāpat kā toreiz, lietas Latvijas labā nekārtosies tikai tādēļ, ka to vēlamies. Pašreiz gan nevienam vēl nav jācīnās ar kara ieročiem rokā. Tomēr mums jābūt modrībā un jāaizstāv mūsu nacionālpolitiskās intereses daudz vairāk nekā līdz šim. Kā to darīsim?

Šīs zemes iepazīšana kopā ar līdzpaņemtajām zināšanām ir atrisinājusi mūsu materiālās grūtības. Tādēļ jo vieglāk ir iegūt zināšanas šejienes mācību iestādēs. Bet pielietosim šīs zināšanas ne tikai savā, bet arī savas tautas labā! Ar garīgu un laicīgu ieroču bruņojušies jau šobrīd esam tik spēcīgi un bagāti, ka ar šiem ieročiem varam labi aizstāvēt savas tiesības, ja to darām vienoti. Un risks ir mazāks, nekā tas bija Latvijas brīvības cīnītājiem. Dzīvība mums pašreiz nav jāriskē. Galvenais ir — nevis mirt, bet dzīvot Latvijai!

Ir dzirdēts, ka trimdas latviešiem trūkstot ideju. Tomēr idejas mums ir daudz. Tās redzam, kaut vai sekojot tikai trimdas periodikai. Šīs idejas jāapvieno mūsu kopējam mērķim.

Par ideju un uzskatu apvienotāju lai būtu latviešu dziesma, kas apskauj mūs visus, un mūsu labās domas, kas skan mūsos vēl ilgi pēc dziesmu svētkiem.

Tādēļ skani, latviešu dziesma! Skani vienmēr, kad pulcējamies, ne tikai — lai atcerētos, kas bijis, bet lai godinātu savu tautu — tās lielāko un vairāk cietušo daļu dzimtenē, lai modinātu tās izkaisīto daļu brīvajā pasaulē. Bet galvenais, — skani, lai vienotu abas šīs daļas. Lai vienotu to, kas katrs ar savām labām domām un darbiem pūlas, lai tauta ar nākotnē būtu viena brīva latviešu tauta savā zemē!

Iedzimtības problēma

Franču apgaismotājs Monteskjē 18. gadsimtā bija pārliecināts, ka jaunpiedzimuša bērna dvēsele esot līdzīga tīram un baltam papīram (tabula rasa), uz kuŗa apkārtējā vide rakstot saturu. Šī doma jau agrāk cilāta, tikai ne tik skaidrā veidā, kā to izteicis Monteskjē. Tā ir daudzkārt pārbaudīta un atzīta par nepamatotu, par ko iespējams pārliecināties, iepazīstoties ar medicīnas konstatējumiem un novērojot dzīves īstenību, īpaši atsevišķus ģimenes locekļus.

Ir noskaidrots, ka 1453. gadā mirušā grāfa Šrūzberija Džona Talbota pēcnācējiem 14 paaudzēs pārmantotības ceļā pārgājuši divi kopā saauguši rokas pirksti. Otrkārt, krāsvielu vielmaiņas traucējumi (porfīrija) pārmantoti 275 gadus, kopš 1688. g. Treškārt, ārsts atzinis, ka kādai sievietei esot saldumkāre tāpēc, ka viņas mātei bijusi cukurslimība.

Kāda māte izaudzinājusi divas meitas. To agrā bērnībā tēvs ir pametis ģimeni, šķiroties no savas sievas. Viņš arī pirmajos laulības gados reti bijis mājās. Tātad, meitas ir mātes audzinātas vienādos dzīves apstākļos, tomēr vienai no viņām esot tēva daba; otra līdzīga mātei. — Kāda meitene agrā bērnībā atstājusi dzimteni, kur vecmāmiņa viņu ļoti reti redzējusi, jo nav dzīvojusi savas meitas ģimenē. Tā ir izceļojusi, un viņas meitene augusi trimdā. Tomēr šī meitene ir mantojusi vecmāmiņas reliģiozitāti, kas viņas vecākiem nav raksturīga. — Kāda strādniece audzina savu ārlaulības bērnu, kuŗš tēvu nepazīst un līdz padsmitnieka gadiem to nav pat redzējis. Māte apgalvo, ka viņas bērnam esot tēva daba. — Kanadā dēli un meitas pēc apprecēšanās parasti nedzīvo kopā ar saviem vecākiem. Bet to mazbērni bieži esot līdzīgi vai nu vecmāmiņai, vai vectētiņam. Dažreiz viņu abu īpašības esot daļēji vērojamas mezbērnos. — Ir zināmas vairākas personas, kuŗām ir tādas īpašības, kādu nav nevienam tuvākam radiniekam. Tādi divi jaunekļi bija pazīstami arī Latvijā. Viņu vecākiem bija noteiktas ziņas par divām iepriekšējām radu paaudzēm; bet tajās šiem jaunekļiem līdzīgu individu neesot bijis; arī tuvākajā apkārtnē tādu nebija; un viņi bija auguši ģimenēs, kuŗu locekļiem bija citāda daba.

Līdzīgus piemērus varētu minēt lielā skaitā. Šķiet, ka ikviens pilsonis varētu tos papildināt ar saviem novērojumiem. Šie piemēri liecina, ka cilvēka raksturīgās īpašības nav izskaidrojamas tikai ar audzināšanas ietekmi. Dažas no tām viņš var arī pats izveidot savas dzīves un darba gaitās, bet ar tām neiespējami raksturot cilvēka dabu. Minētie novērojumi un konstatējumi liecina, ka ir nozīme iedzimtībai.

Bet neiedzimst nedz idejas, nedz arī spējas, bet tikai iespējas, kuŗas, audzinot bērnus un jauniešus, attīstās par idejām un spējām. Visērtāk un vieglāk minēto iespēju pārveidošanās notiek tad, ja bērnus ar iedzimtām vecāku īpašību dispozicijām audzina māte un tēvs, jo tad iedzimtībai parasti atbilst audzināšanas paņēmieni un līdzekļi. Ar tiem, atbilstošiem attiecīgajām dispozicijām, arī citas personas spēj veicināt ideju un spēju izveidošanos, par ko liecina dzejnieka Puškina aukles panākumi. Protams, pilnīgi skaidru atziņu šajos jautājumos nav, tāpat kā dažās citās psicholoģijas problēmās.

Vēl mazāk skaidrības ir jautājumā par to, kādā kārtībā un no kā iedzimst šīs iespējas. Visbiežāk vecāku un viņu vecāku īpašības pāriet bērnos. Bet, kā jau aizrādīts, ir izņēmumi, par kuŗiem grūti spriest. Dažreiz iespējams atrast attālākus radiniekus kā iedzimtības avotu, bet ir arī gadījumi, par kuŗiem nav nekādas skaidrības. Tomēr arī šajos gadījumos iedzimtība nav noliedzama, jo citādi attiecīgo īpašību izveidošanās nav izskaidrojama. Ar audzināšanas, dabas un vides ietekmi tikai to attīstība nav varējusi notikt, īpaši gadījumos, kad bērna dzīves apkārtnē un audzinātāju rīcībā nekā tāda nav vērojams, kas raksturīgs bērnu dabā.

Tātad, iedzimtība nav noliedzama, kaut arī dažos ar to saistītos jautājumos nav vajadzīgās skaidrības. Neiespējama tikai skaidru ideju, izveidotu spēju un nobrieduša rakstura iedzimtība.

P. Dreimanis

VAI PADOMJU PĀRVALDES SISTĒMA SPĒJ MAINĪT CILVĒKA DABU?

„THE SOVIET SYSTEM OF GOVERNMENT", BY JOHN N. HAZARD, THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS (KANADĀ UNIVERSITY OF TORONTO PRESS) IZDEVUMS, 282 LP.

Kā bieži dzirdam, komūnistu partija deklarējusi, ka tās sūtība ir ne tikai sabiedrības, bet arī cilvēka dabas pārveidošana. Komūnistu vadoņi noliedz, ka pati cilvēka daba varētu būt par šķērsli šādai pārveidošanai, jo „komūnistiem nekas nav neiespējams, kā tie bieži mēdz dižoties savos propagandas rakstos. Fakti, kas runā pret šādiem apgalvojumiem, kā parasts, komūnistus neinteresē... Tie tic, ka padomju valdības sistēma ir visvarena. Viņu mērķis nav krievu atpalikušās zemes modernizācija vien, bet sniedzas daudz tālāk. Tā patiesi nemaz nedomā par savu zemnieku un strādnieku dzīves politiskā un sabiedriskā līmeņa pacelšanu, lai sasniegtu kaut ko tādu, kas varētu līdzināties līmenim rietumu demokratijās. Komūnisti cer radīt kaut ko pavisam jaunu, ne tikai „labklājības valsti" pēc rietumu parauga.

Autors apskatāmajā darbā, kas jau iznācis trešajā izdevumā un skaitās viens no visautoritatīvākajiem darbiem angļu valodā, jo autors starp abiem pasaules kaŗiem 3 gadus ar kāda Ņujorkas starptautisko lietu institūta stipendiju studējis Maskavā, 5 gadus nokalpojis ASV valdībai un pēdējos gados vairākas reizes apmeklējis Pad. savienību. Savā darbā viņš cita vidū sniedz ziņas par pārgrozībām, kādas komūnistu partijā notikušas kopš 1957. gada, novērtē to ietekmi un varas struktūru PSRS un rauga paregot, kādā virzienā tālākās pārgrozības varētu norisināties. Autors domā, ka reformas, kas īstenotas laikā pēc Staļina nāves, ir samazinājušas terrora elementu padomju politikā un centienus pievilkt plašākas tautas masas, lai attaisnotu savu pretenziju, ka Pad. savienība ir „visas tautas valsts", nevis vienas partijas vien...

AKL

LATVIJA

56. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 14. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

VĒSTUĻU ‚KARŠ' ANGĻU LAIKRAKSTĀ

BRITU PRESE PAR LATVIJU, LATVIEŠIEM UN BAZNĪCU SLĒGŠANU

„Birmingham Evening Mail and Despatch" 9. jūnijā atzīmēja, ka DVF Birm'nghamas nodaļa ieguvusi „Majora Alksnīša ceļojošo kausu," norādot, ka agrāk to glabājušas Korbijas Stoke-on-Trentas, Pīterborovas un Stokportas nodaļas. Rakstā arī minēts, ka majors Augusts Alksnītis bijis Daugavas Vanagu fonda priekšnieks Anglijā p'rms pēkšņās nāves 1960. gadā un ka viņa atraitne šo kausu dāvājusi vīra piemiņai, kuŗš bijis arī viens no iniciātoriem šai latviešu bēgļu organizācijai, kuŗas piederīgie nevar atgriezties dz'mtenē aiz dzelzs aizkara.

„Leamington Spa Courier" 18. jūnijā ievietots raksts ar Bradfordas latviešu tautas deju kopas Sakta uzņēmumu. Kopa piedalījās Lemingtonas tautas deju festivālā 12. jūnijā. Tas pats laikraksts 11. jūnijā bija publicējis DVF ārējās informācijas daļas referenta J. Rolava lasītājas vēstuli, kuŗā norādīts, ka jaunākā kolonijas ir Baltijas valstis, un jautāts, kāpēc britu pārstāvis AN neatmasko krievu melus, kad tie pieprasa koloniālisma likvidēšanu Āzijā un Afrikā.

„Daily Mirror" 28. maijā publicējis rakstu ar 24 gadus vecā latvieša Arnolda Šķiņka uzņēmumu, kuŗš Maskavā ieguvis labākā viesnīcas apkalpotāja titulu 80 dalībnieku konkurencē no visas Pad. savienības. Šķ'nka sieva esot Rīgas stacijas bufetes pārzine. „Daily Mirror" tikai aizmirs's piezīmēt, ka Maskava šādu sulaiņa titulu piešķīrusi ne tikai Arnoldam Šķiņķim, bet visai latviešu tautai, izmantojot tās darba augļus savām pasaules virskundzības tieksmēm. Ka tas ir tā, uz to norāda DVF Bradfordas nodaļas ārējās informācijas nazares vadītāja J. Gravenieka lasītāja vēstule vietējā „Telegraph and Argus" 6. maija numurā ar virsrakstu ‚Jūgs': „Balt'jas valstu — Latvijas, Lietuvas un Igaunijas liktenim būtu jābūt par brīdinājumu visiem, kuŗiem tiek piedāvāta Maskavas un Pekingas draudzība. Šī draudzība nekad nav godīgs piedāvājums. Ja padomju valdība būtu miermīlīga un labvēlīga, par kādu tā sevi apzīmē, tad nekas nebūtu v'enkāršāk, nekas loģiskāk, kā atbrīvot tautas no padomju jūga, kuŗš tām uzspiests tāpēc, ka tās gadījušās kaimiņos Pad. savienībai un nav bijušas piet'ekoši stipras, lai sevi aizsargātu pret padomju mil'tāro spēku."

Bet ne visi spēj izprast šīs komūnistu tieksmes un varasdarbus. Ir daudz naīvo, kas, apmeklējot zemes aiz dzelzs aizkara, naīvi notic sarkano propagandistiem un iedomājas, ka dzīve visur tāda, kādu tiem parāda dažos speciāli izraudzītos uzņēmumos vai paraugkolchozos. Tk kāda „Sievietes par Mieru" grupas dalībniece no Birminghamas, ‚mieru' meklēdama, bija aizbraukusi uz Vācijas okupēto daļu un par saviem iespaidiem sniegusi interviju kaimiņu pilsētas Bromsgroves reportierim. Starp dažām negātīvām parādībām, — ka v'ņa visur nav laista u. c., Margareta Bērmane „The Bromsgrove Messenger" izteikusies, ka arī citas partijas esot pārstāvētas Austrumvācijas „parlamentā", ka baznīcas pārbūvējot valsts un pastāvot ticības brīvība, reizē aicinot atzīt Austrumvācijas okupāciju par legālu. Uz to DVF Birminghamas nodaļas informācijas nozares vadītājs J. Rolavs 103 iespiedrindu garā lasītāja vēstulē atbildēja, ka M. Bērmane Austrumvācijas apmeklējumā tikusi iespaidota no komūnistu propagandas, ja viņa iedomājas, ka citas partijas būtu pārstāvētas komūn'stu parlamentā. „Ir ļoti labi zināms fakts, ka visur, kur vien komūnistu ekspansija iespiedusies ar lauztiem solījumiem un līgumiem, ar viltību, varu un brutālitāti, likums aizliedz jebkādu opoziciju komūnistu partijai. Kopš vairāk nekā 40 gadiem komūnisms cenšas parlamenta jeb demokratijas daudzpartiju sistēmu pilnīgi iznīcināt. Ar Valtera Ulbrichta uzraudzībā nodotās padomju kolonijas atzīšanu, (viņš pats atteicies no vācu pavalstniecības un atgriezies kā padomju p'lsonis) dodot tai līdzīgas tiesības kā brīvās Vācijas daļai — fererālajai republikai, mēs tikai atkal atzītu padomju koloniālu pārvaldīšanu kādā valstī un dotu morālu atbalstu mūsu NATO sabiedrotā ienaidn'ekam." Tālāk J. Rolavs norādīja, ka Austrumvācija ir tikai Vidusvācija un atrodas svešas tautas uzraudzībā.

Par reliģijas apspiešanu J. Rolavs raksta: „Kaut gan padomju likums neaizliedz ticību, baznīcas ierobežotas visos iespējamos veidos, bet pretreliģisko propagandu veicina, dodot tai brīvas rokas. Tikai pretreliģiskajām grupām, kuŗas savairojās Chruščova varas laikā, ir tiesības izplatīt propagandu. Jebkādas tiesības aizstāvēt reliģisko mācību ir aizliegtas. Pretreliģiskajiem propagandistiem toties atļauts apmeklēt ticīgos mājās, lai pierunātu atteikties no ticības, bet reliģiskajām draudzēm nav atļauts darboties ārpus savām baznīcām. Tās arī nedrīkst iespaidot iedzīvotājus, kas nepieder pie baznīcas. Baznīcas ir nacionālizētas un tiek izīrētas draudzēm par maksu, kamēr valdība to atļauj. Padomju okupētajā Latvijā, piemēram, pēdējos 15 mēnešos slēgtas 50 baznīcas un pārkārtotas pasaulīgām un pat neškīstām vajadzībām — par pretreliģiskiem mūzejiem, koncerta, deju vai kino zālēm. Komūnistu pārvaldītajās valstīs ļaudis atbaida lietot baznīcas kristībām, laulībām vai miršanas gadījumos. Tā vietā izgudrotas komūnistu ceremonijas. Sarkano vārda došanas ceremonijās vecākiem jāzvēr, ka audzinās bērnus par labiem komūnistiem; civilās laulību ceremonijās, kuŗas izpilda komūnistu pārstāvji, jaunajam pārim jāklanās Ļeņina statujai, kad nodod zvērestu. Pat kapos, bēŗu gadījumos, komūnistu runātāji izmanto izdevību uzbrukt „kaŗa kūdītājiem — rietumu šakaļiem" (jums un man). Patiešām, būtu pēdējais laiks katram kristietim, protestantam vai katolim, saprast un pazīt ienaidnieku, kam stāvam pretim: viņa dabu, nodomus, taktiku, stratēģiju un mērķus Rietumu civīlizācijas un kristietības iznīcināšanā."

Savā atbildes vēstulē Margareta Bērmane bija pavisam mīksta un izvairīga, norādot, ka neesot bijis laika apmeklēt nevienu luterāņu baznīcu Austrumberlīnē, bet esot atklājusi, ka „pieaugušo ceremonija" tagad notiekot 14 gadu vecumā, — reizē ar iesvētīšanu, un baznīcai un valstij nepatīkot, ka tas notiekot tai pašā gadā.

Pirmajai rakstītājai palīgā steidzās otra — Margareta Karvena, izsakoties, ka Rolava vēstule sagādājot daudz „sāpju" kristīgam cilvēkam, jo ir pret kristīgo mācību izsludinātajā „starptautiskajā sadarbošanās gadā." J. Rolava norādījumos esot daudz nepareizību un bez faktu pamatojumiem. Ieskats, ka Austrumvācija neeksistējot, varot novest pie eiropiešu Vietnamas; ja, turpretim, vairāk cilvēku apmeklētu „Vācijas demokratisko republiku", tad būtu mazāk starptautisko saspīlējumu, mazāk aizspriedumu un mazāk baiļu no kaŗa.

Uz to J. Rolavs atbildes vēstulē jautāja: „Vai Margareta Karvena zina, ko patiesībā komūnisms nozīmē? Vai viņa zina, ka komūnisms ir bezdievīgs režīms ar mērķi iznīcināt kristietību un *tās kultūru*? Vai viņa zina, ka tūkstošiem mācītāju, baznīcu darbinieku un ticīgu cilvēku komūnisti spīdzinājuši un nogalinājuši? Vai viņa zina, ka miljoniem kristiešu likvidēti visnežēlīgākā veidā, bet citi miljoni arvien vēl izcieš elles mocības zemes virsū; ka neskaitāmas baznīcas ir apgānītas un pārvērstas par staļļiem vai izpriecu vietām? Kā kristietis var pieņemt komūnistu aģitēto „koeksistenci", kamēr viņu nemainīgais mērķis ir pasaules pakļaušana miermīlīgā vai brutālā veidā? Šī iemesla

(Nobeigums 6. lpp.)

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

15. turpinājums

Kad paša un sētnieka istabās vairs nebija vietas, stiepa manās iekšā. Raudādama lūdzu, lai to nedara, bet Roberts tikai uzbrēca, lai beidzot gaudot un pasakot labāk paldies viņam, ka tie pieci krievi neesot paskatījušies, kas man zem brunčiem . . . Labās lietas taču nevarot savā vaļā atstāt. Un viņš jau arī tikai pagaidām tās mantas ievietojot mūsu istabās, vēlāk atkal izvākšot. Tāds ir Roberts!"

Stāvu kā ar ūdeni aplieta. Olga novērš skatienu un pārvelk roku acīm, tad nicinoši iesaucas:

„Grāmatas, — tu jūsmo! Šaubos, vai Roberts vispār kādu savā dzīvē izlasījis. Tās visas tāpat ir nelaimīgu cilvēku īpašums kā viss pārējais, ar ko pārpildīts šis dzīvoklis . . . Bet man ar to jāsamierinās, jo citas iespējas nav. Vismaz pagaidām nav. Varbūt spēsi saprast, ka nav viegli apslēpt pretīgumu pret Roberta rīcību un — ar kaunu jāatzīstas! — viņa nelietību dēļ še just pat zināmu drošību pret ļaunākām iespējām, kādas varētu skart mani vai Andreju. Ja cilvēks spēj laupīt un pārdot, no tā viss sagaidāms, bet tomēr gribas cerēt, ka vismaz miesīgo brāli vai tā sievu pārdos kā pēdējos, kad viss cits jau būs izspekulēts . . ."

Olga sarūgtinājumā apklust. Arī man ne vārds nenāk pār lūpām, jūtos dzīvoklī pēkšņi tik neomulīgi. Tikai domas virpuļo. Tātad — greznais flīģelis arī ir citu īpašums, kuŗiem tas, varbūt, glabāja mājas dvēseli, ar kuŗiem savām skaņām runājis dzīves priecīgajos un skumjajos brīžos. Neveikli pieskaros klaviatūrai: do—re—mi—fa—sol... Nē, man flīģelis nekā nespēj pateikt! Ar to var sarunāties tikai tie, kam tas piederējis mīlestības dēļ. Bet vai pasaulē maz vēl ir kas tāds, kas vēl varētu piederēt mīlestības dēļ? Viss izrādās zagts, laupīts, saspekulēts . . . Arī šie zeltītie grāmatu sējumi. Vai Rainis un Aspazija, Jaunsudrabiņš un Auseklis, Medenis un Čaks, — vai šie rakstnieki, brīvības un skaistuma apdziedātāji, savus darbus rakstīdami, maz varēja iedomāties, ka reiz nesaprotamas ideoloģijas iespaidā viņu tautai dotās grāmatas nolaupīs tiem, kas tās iegādājuši un krājuši gara un dvēseles priekam?

Man šķiet, ka pieblīvētajā telpā pēkšņi trūkst gaisa.

„Iešu mazliet pastaigāties," aizžņaugtu balsi paziņoju Olgai. Viņa nav pārsteigta par šo spējo lēmumu. Liekas, Olga saprot mani un izjūtas, kādas uzvandījis viņas paskaidrojums. Tā uzvelku mēteli un apsienu lielu lakatu. Apņēmusies būt vērīga un piesardzīga, bet tomēr nepadoties bailēm, atstāju dzīvokli — šo jauno pasauli, kurā man nāksies dzīvot. —

***

Kādu vakaru, vēlēdamās kaut uz brīdi izrauties no ikdienas nejaukās reālitātes, pārvaru pretīgumu un pieeju pie nolaupītā grāmatu skapja, lai izmeklētu kādu sējumu lasīšanai, kas aizvadītu domas citā pasaulē. Šai brīdī istabā ienāk Olgas vīra brālis Roberts Baltiņš, kuŗu līdz šim dzīvoklī pat lāga redzējusi neesmu, ja neskaita pavisam īsus brīžus. Viņš liekas iereibis, kādēļ steidzos atvainoties, ka bez atļaujas meklēju kaut ko lasīšanai.

„Ņemiet vien," Roberts norūc. „Ilgi tos mēslus jau tik un tā te neturēšu. Tas skapis ir uz goda, bet ar tām grāmatām var sanākt ķeza. Man pašam par tiem plāno galdiņu urbēju darbiem nav jēgas, varbūt jūs palīdzēsit pašķirot? Visu, kas neatbilst valdības prasībām, krāsnī iekšā!"

Neapmierināts viņš pieiet pie skapja un uz labu laimi izrauj kādu sējumu:

„Hm — Strauměni . . . Edvards Virza. — kas tas par zelli ir? Pag', vai tad Ulmaņa laikā tādu Virzu kaut kur nedaudzināja?"

„Jā, Virza bija viens no brīvās Latvijas redzamākajiem dzejniekiem," klusā balsī paskaidroju.

„Krāsnī!" nošņācas Roberts, un grāmata ielido kaktā. Viņš paķer nākošo. „Pans? Knuts Hamsuns. Hamsuns? Polis. Laikam raksta par tiem poļu paniem . . . Krāsnī! Esejas? Kas tas par velnu? Ak, no Zentas Mauriņas . . . Jā, jā — zinu jau: tā ir viena no tiem kaŗa kurinātājiem. Musinājusi tautu uz sacelšanos pret sarkano armiju, esot apmētājusi tēvijas atbrīvotājus rokas granātām. Prom ar viņas grāmatu!"

Arī Mauriņas esejas ar slaidu loku ielido pretējās sienas gleznas rāmī, kas salīgojas un nokrīt uz grīdas.

„Purvītis?" iesaucas Roberts. „Kādas šim pindzelmanim attiecības ar pastāvošo iekārtu? Drošs paliek drošs, — krāsnī!"

Zābaka spēriens maigi zilganajā Purvīša sniegotajā ainavā izrauj tumšu caurumu, virs kuŗa sadugst nolauztais bērzs vidū pāršķeltās gleznas otrā pusē. Roberta dusmas pievēršas atkal grāmatu skapim.

„Sarkanā istaba? Te varētu būt kas labvēlīgs sarkanajiem, bet — Augusts Strindbergs? Bergs — izklausās pēc vācu fašista. Krāsnī!"

Stāvu kā sastingusi, bet dzīvokļa īpašnieks ar aizrautību turpina iesākto šķirošanas darbu. Istabā ienāk Olga, dusmu kliedzienus izdzirdusi. Ar pavēles pieskaņu balsī Roberts pievēršas svainei:

„Jūs abas te dzīvojat un nekā prātīga nedarāt. To glauno skapi es uzsitīšu gaisā un iztaisīšu rubuli, bet tās nolādētās grāmatas ir bīstamas! Tās jums jāsaplēš un jāsadedzina, bet tā, lai pelni pāri nepaliktu!" Brīdi padomājis, viņš vēl piebilst: „Protams, ja starp tiem mēsliem atrodas kāds glauns Staļina vai Ļeņina raksts, to nedrīkst iznīcināt."

„Tad tik tālu gan jau esi ticis?" Olga sarūgtināta atjautā.

„Jā, tik tālu gan!" krūtis izgāzis, mēdās Roberts. „Man ir labi draugi arī pie šīs valdības, un kamēr tā pastāvēs, tikmēr kaut kādu mēslu dēļ es savu kaklu cilpā nebāzīšu! Ulmaņa laikā man nebija grāmatu, bet netrūka latu; Hitlera laikā man tāpat nebija grāmatu, toties speķītis, šņabis un markas kā spaļi. Un nu, Staļina laikā, es pavisam viegli iztikšu bez grāmatām! Visnepieciešamāks jau arī būs tas, ko liek uz zoba un mugurā velk. Lai kam tā pietrūks, man ne!"

Roberts mazliet nomierinās, pastumj ar kāju pie malas uz grīdas piesvaidītās grāmatas un apsēžas. Paskatījies Olgā, viņš pasmīn:

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Latvijas himnas autora piemiņai

Šopavasar maijā pagāja 130 gadu, kopš dzimis Latvijas himnas autors, komponists Kārlis Baumanis. Sekojošā rakstā Arnolds Rasa pastāsta limbažnieku atmiņas par komponistu, kas daudzus gadus pavadījis Limbažos.

Kad 1918. gadā ierados Limbažos, iestādamies Šmitchena un Bērziņa reālģimnazijā, bija jau pagājuši 13 gadu kopš komponista Baumaņa nāves, taču viņa piemiņa bija vēl dzīva. Limbažnieki ar cieņu pieminēja Kārļa Baumaņa vārdu un lepni norādīja, ka tur dzīvojis un atdusas Latvijas himnas autors.

Tajā laikā no Baumaņa piederīgajiem, cik zinu, vēl bija dzīvas viņa divas māsas, kas, līdzīgi brālim, dzīvoja ļoti noslēgti un vientuļi. Atceros, viņas arvien uz ielas parādījās tumšos tērpos it kā sērās un diezgan bieži apmeklēja brāļa — komponista kapa vietu, nolikdamas tur ziedus. Ja nemaldos, viena vai abas pasniedza klavieŗu stundas, vai arī strādāja par mājskolotājām. Limbažnieki uz viņām raudzījās goddevīgi, saukdami viņas, kuŗām abām bija jau sirmas galvas, par Baumaņu „freiļenēm".

Par pašu Baumaņu Kārli limbažnieki zināja pastāstīt vienu otru epizodu no viņa dzīves, arvien raksturodami, ka tas mīlējis vientulību, bet reizēm arī vēlējies paspīdēt sabiedrībā. Piemēram, kad Baumanis vasaras brīvlaikā ieradies Limbažos atpūsties, tas parasti braucis lepnā divjūgā savā spožajā formas tērpā (kā zināms, ģimnaziju un institūtu skolotāji toreiz, tas ir, šī gadsimta sākumā, valkāja formas).

Pēc izcelsmes Baumaņu Kārlis ir īsts ziemeļvidzemnieks: tēvs — matīšnieks, māte — burtnieciete. Kārlis piedzima 1835. gada 11. maijā Viļķēnu pagastā Indriku pusmuižā, ko tēvs tolaik nomāja. Pēc dažiem gadiem vecāki pārgāja dzīvot Lemšukalna pusmuižā, pāris kilometru no Limbažu pilsētas. Ar Limbažiem saistās Kārļa Baumaņa skolas gadi un visa vēlākā dzīve: turp viņš brauca katru vasaru pavadīt brīvlaiku, tur arī aizritēja viņa mūža vakara cēliens.

Tuvumā Limbažiem, kas atrodas jaukā apkārtnē, ir divi lieli ezeri — Lielezers un vairāk nekā 10 kilometru izstieptais Dūņezers, kas abi guļ virzienā no dienvidiem uz ziemeļiem. Lielezera austrumu krastā, kur garām iet Limbažu un Rīgas lielceļš, atrodas jau minētie Lemšukalni ar skaistu skatu uz ezeru, mācītājmuižu un tālumā kokos iegrimušo pilsētu. Šeit Baumaņu Kārlis guva savus bērnības un jaunības iespaidus.— Tā kā par viņa dzīvi vispār maz rakstīts, lai šeit seko dažas tālākas ziņas.

Pabeidzis Limbažos tā saucamo kreisskolu", Baumanis kādu laiku strādāja par palīgskolotāju draudzes skolā, līdz 18 gadu vecumā iestājās Jāņa Cimzes vadītajā skolotāju seminārā. Tur viņš mācījās ļoti labi, īpašu vērību veltīdams valodām — vācu un krievu, kā arī mūzikai — klavieŗu spēlei. Semināru beidza kā pirmais skolēns. Sabijis kādu laiku par mājskolotāju, Baumaņu Kārlis devās uz Pēterburgu. Toreizējā Krievijas galvaspilsētā viņš ieradās 23 gadu vecumā un pavadīja tur sava mūža ievērojamāko posmu no 1858. — 1882. gadam, tātad 24 gadus. Sākumā mācīdamies pats, vēlāk viņš sāka mācīt citus, kļūdams par vācu valodas lektoru pazīstamajā Smoļnas dižciltīgo meiteņu institūtā. Tur viņš nostrādāja 12 gadu, šinī laikā pievērsdamies tautiskajām interesēm, kas sāka mosties latviešos. Viņš rosīgi darbojās kopīgi ar Ausekli, Juri Allunānu un citiem tautas atmodas laikmeta darbiniekiem. Baumanis komponēja mūziku daudzām Ausekļa dzejām, un „Trimpula" vēl šodien skan tautā ar Baumaņa komponēto melodiju.

Pēterburgā dzīvodams, Baumanis sacerēja savas galvenās kompozicijas. Tur dzima arī mūsu tautas lūgšana, kas vēlāk kļuva par Latvijas himnu. Pirmatskaņojumā, kas notika 1873. gadā Rīgā 1. vispārējos dziesmu svētkos, dziesmas tekstā „Latvijas" vietā vēl bija vārds „Baltija". Tas tika vēlāk apmainīts, bet kad īsti, to grūti pateikt. Šķiet, plašākās aprindās tas notika pirmā pasaules kaŗa laikā, jo, pēc prof. K. Kundziņa atmiņām, jau 1916. gadā Valmierā publicista Jāņa Lapiņa rīta sveiciens bijis „Dievs, svētī Latviju", bet pie viņa istabas sienas bijušas piespraustas sarkanbaltsarkanās krāsas. (Apmēram tai pašā laikā tās arī parādījušās kādā latviešu strēlnieku pulkā. Daži vecie strēlnieki atceras, ka viņi jau 1915. gada beigās dziedājuši „Dievs, svētī Latviju" nevis „Baltiju").

Baumaņa sacerēto dziesmu — tautas lūgšanu (arī teksts ir viņa) 1. vispārējos dziesmu svētkos uzņēma ar lielu sajūsmu, un drīz tā patiesi kļuva par visas tautas lūgšanu. Latviešu sirdīs apslēptās ilgas pēc brīvas tēvzemes, pēc savas Latvijas bija izteiktas mazajā dziesmā, kuŗai iegūstot pacilājošu un svinīgu meldiju, tauta nevarēja atklāti paust savu domu. Un latvieši to dziedāja savos sarīkojumos, sanāksmēs, bet cara Krievijas uzraudzības iestādes drīz sāka vērsties pret tautas lūgšanu un to aizliedza. Formāli tekstā nekā „kaitīga" nevarēja atrast, ievērojot vēl to, ka dziesmā bija minēta Baltija, kas aptvēra veselu triju tautību provinces pie Baltijas jūŗas. Bet vārdos neminēta dziesmā dzīvoja ideja, ko laikmets nesa sev līdz. Tā bija tautiskās apziņas ideja, pret ko cīnījās ne vien krievu valdība, bet arī Baltijas vācu muižniecība. Par spīti aizliegumiem, dziesma tomēr nebija apklusināma, un nākamajos dziesmu svētkos tā vienmēr atkal par jaunu tika uzņemta programmā. Par 4. vispārējiem dziesmu svētkiem, kas notika 1893. gadā Jelgavā, stāsta, ka tauta spontāni parādījusi savas sirds jūtas, dziedot līdz, pieceļoties kājās un noņemot cepures, ko nebijis atļauts darīt.

Baumaņu Kārļa ražīgais darbs tika pārtraukts pašos spēka gados: 47 gadu vecumā viņš bija spiests to atstāt un aiziet pensijā sabojātās veselības dēļ. Atgriezies Limbažos, viņš tur pavadīja sava mūža vakara cēlienu — 23 gadus vientulībā, šķirts no ģimenes, jo sieva — vāciete — dzīvoja citur. Tas bija smags liktenis. Baumanis pats, pārliecināts latvietis, dzīvoja savā jaunības pilsētā. Viņš daudz lasīja, brīžiem komponēja un rakstīja, bet nekā paliekama vairs nav atstājis. Viņa dziesmas sakopotas krājumos: „Austra", „Līgo", „Mortuos plango" un citos. Brīžiem viņš darbojās arī sabiedriskajā dzīvē — Limbažu saviesīgajā biedrībā, bet bez īpašas sajūsmas, jo viņa dzīvē bija izbeidzies radošais posms. Limbažnieki viņu uzskatīja par savādnieku, pat par slimnieku ar trauсētiem nerviem. Kaut ilgus gadus pavadījis drūmā noskaņā un tādā piedzīvojis arī 1905. gada revolūciju (tad viņam bija 70 gadu), aizejot no šīs dzīves, Baumaņu Kārlis priecīgā pārliecībā izsaucies: „Latvija būs!"

Ne republikas pasludināšanu, ne atbrīvošanas cīņas šis tautas atmodas laika darbinieks vairs nepiedzīvoja, bet kad cīņas bija galā, tad pateicīgā tauta pirmo pieminekli cēla savas valsts himnas autoram: 1920. gada vasarā atklāja tēlnieka Gustava Šķiltera darināto pieminekli Limbažu latviešu kapsētā. Atceros, turp toreiz plūda tauta no visām valsts malām, mazā Limbažu pilsēta bija ļaužu pilna un īstā svētku noskaņā, kāda tur vēlāk netika piedzīvota.

Ar tā paša 1920. gada 7. jūlija valdības lēmumu Baumaņa Kārļa lūgšana bija oficiāli atzīta par Latvijas himnu. Un tāda tā ir vēl šodien.

Arnolds Rasa

E. Tālmane

DZĪVES DZĒRIENS

Vai kurlas ausis,
aklas manas acis:
Es neatrodu vietu,
Kur kāds ir dziļu
veldzes aku racis.

Lai kur es ietu,
Ir kalni sausi;
velti meklēju pa leju.
Sirds ilūzijām tic,
redz mirāžu un jūt:
Te būs tās mājas,
Kur noaut ievainotās kājas
Un tīram kļūt
No putekļiem un ceļa mokām
Un celt pie lūpām veldzes kausu.

Slīd as'ru straume pāri rokām.
Tas tikai sapņu tvaiks,
kas vizuļo pār kausu
Tik mirdzošu, bet — sausu.

Es atkal meklēt eju.

SEKMĪGS MĀCĪBU GADA NOBEIGUMS

DIANAS JABLOKOVAS-VORPAS KLASISKĀS BALETA SKOLAS 21. JŪNIJA AUDZĒKŅU VAKARU ATCEROTIES

Balets ir skatuves māksla. Tādēļ baleta skolu audzēkņu vakariem it nozīmīga loma piekrīt ne tikai tādēļ, ka skola var savu audzēkņu vecākiem un arī plašākai publikai parādīt darba gada rezultātus, bet vēl vairāk tādēļ, ka šādi sarīkojumi jaunajiem baletniekiem dod iespēju izjust mācībās ielikto pūļu dziļāko nozīmi, dod iespēju sauso klases techniku pārvērst saliedētā dejas formā, demonstrējot to publikai uz skatuves. Tāda arī ir latviešu klasiskā baleta tradīcija, kuŗu censamies turpināt arī šodien, par spīti dažādām trimdas dzīves grūtībām. Pie pēdējām noteikti pieskaitāms arī speciālais darbs, kādu prasa un kas jāziedo šādu audzēkņu vakaru sagatavošanai. Lai netraucētu skolas mācības un stundas, kas nepieciešamas audzēkņu techniskajam progresam, jaunajiem baletniekiem un reizē ar viņiem, protams, arī skolas vadībai jāziedo speciāls laiks publiskās uzstāšanās sagatavošanai. Tas nebūtu iespējams bez vecāku intereses un atbalsta, un tādēļ baleta skolu audzēkņu vakari zināmā mērā uzskatāmi par skolas vadītāju pateicību vecākiem, pie reizes sniedzot arī uzskatāmu „norēķinu" vecākiem un arī plašākai publikai par gada laikā veikto.

Atceroties 21. jūnijā notikušo Dianas Jablokovas-Vorpas baleta skolas audzēkņu vakaru, vispirms jāpiebilst, ka tas bija nobeigums skolas 16. mācību gadam, kuŗā piedalījās 208 audzēkņi, to vidū 28 latvieši, — 26 meitenes un 2 zēni.

Audzēkņi savu vakaru ievadīja ar tradicionālo baleta polonēzi. Programmas pirmā daļa bija veltīta skolas jaunākajiem audzēkņiem. Dejā „Valse des Heures" no baleta „Coppelia" (Hildas Strombergas iestudējumā) Rita Ozoliņa (8 gadi), Silvija Nāgele (8) un Jasmīne Dakse (9) kopā ar savām citu tautu klases biedrenēm paveica straujo dejas tempu it precīzā izpildījumā. Brigita Joma (8) un Ilga Dukse (7) nodejoja „Gavoti" ar gaumi un šai dejai piemērotu eleganci. Ar drošu soli un it lielu pašapziņu pirmā gada audzēkņi nodejoja Špindlera polku. Šai grupā pārsvarā bija latviešu bērni: Ainai Tilupei (6) un Margaretai Upeniecei (6) ir laba mūzikālā izjūta, patika arī Rita Treiguta (6), Anda Jēkabsone (6) un Elga Aldere (7), bet 5 gadus vecajai Kimai Klotiņai ir neapšaubāms talants, kuŗu būs vērts izkopt. Daina Brumele (8) un Mārīte Zalcmane (8) kopā ar līdzdejotājiem izpelnījās dzīvu skatītāju atsaucību dejā „Parāde". Programmas pirmo daļu beidza ar Glazunova „Bakhanāli", kas guvusi labas atsauksmes gan Toronto, gan arī Otavas kanadiešu laikrakstos. Viestura Rozenberga vietā, kas saistīts vasaras sezonas darbā pie Royal Alexandra teātra, Bakhusa lomu šoreiz ar atzīstamu veiksmi dejoja Deriks Makkeijs (Derrick McKey).

Vakara otra daļa bija veltīta ainai no Čaikovska baleta „Riekstkodis". Še kā vadošo meiteni sapņu ainā redzējām 10 gadu veco Lilitu Miezīti, kuŗai aizvadītais bija pirmais gads baleta skolā, bet pati Dabas māmuļa, liekas, viņas šūpulī ielikusi visu nepieciešamo, lai meitene izaugtu par dejotāju. Bez skaisti noauguša ķermeņa viņai arī stingrs raksturs un darba prieks, kā pēc izrādes izteicās studijas vadītāja, kas arī atklāja, ka enerģiskā Lilita šai vienā mācību gadā divas reizes pārcelta uz augstāku klasi un nule redzētajā sarīkojumā dejojusi kopā ar trešā mācību gada audzēkņiem. Patīkamu uzjautrinājumu publikai sagādāja tikai 5 gadus vecais Alans Glovers (māte latviete, tēvs kanadietis) kā savas grupas pārstāvis dejā „Candy Canes". Viņam līdzās dejoja mazā Inta Zalcmane (5), aukstasinīgi un bez iespaidošanās izturot savu partneŗa „neiecietīgo bargumu". Kliešu dejā pirmos soļus uz skatuves izmēģināja Cintija Jankovska (7), bet ainas nobeigumā dejā — „Puķu valsī" savu techniku gatavību ar labu izpildījumu un neapšaubāmu ritma izjūtu apliecināja Sandra Cicurska (9) un Irisa Laima Domiņa (10). Galma dāmu un kungu vidū debitēja Laila Adītāja (7), Anita Grigore (6) un Guntis Brumelis (6).

Programmas trešā daļā savu gatavību skatītājiem demonstrē-

(Nobeigums 4. lpp.)

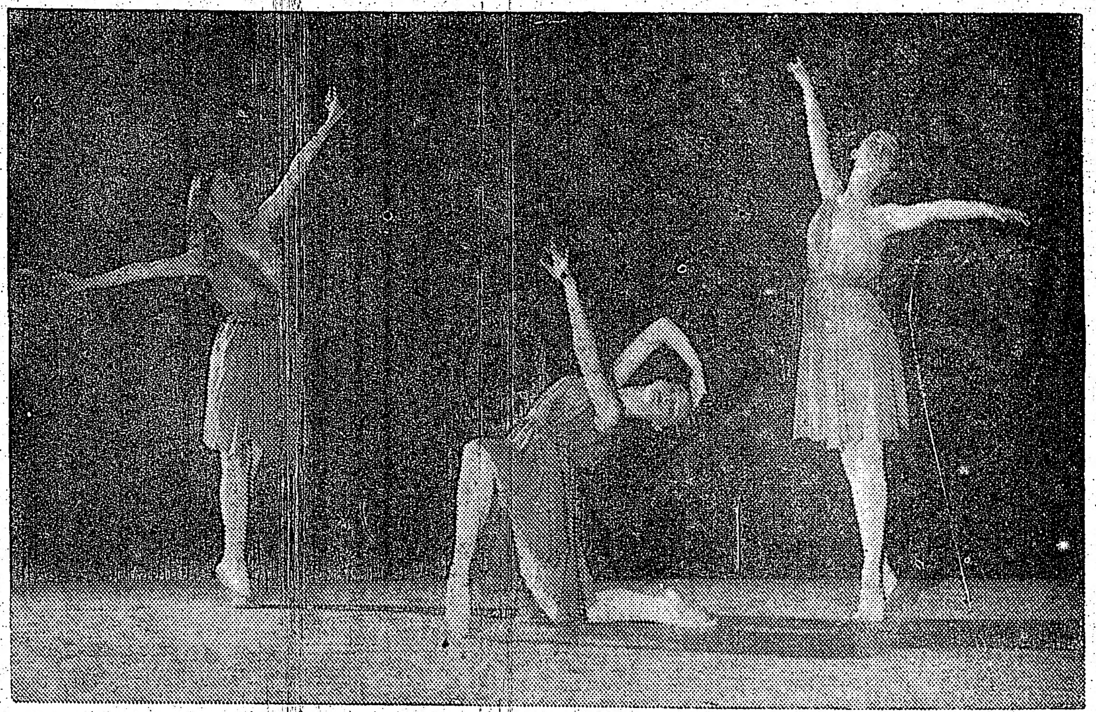

Dianas Jablokovas Vorpas baletstudijas audzēkņu vakara aina.

JĀNIS SARMA

SĀLEMAS ĶĒNIŅŠ

ROMĀNS

72. turpinājums

Ļaudis smējās un zobojās klausīdamies niknajā kliedzējā: — Vai šis ir pravietis, vai salda vīna piedzēris priesteris?— atskanēja jautājumi un dažādu piezīmju saucieni.

— Nē, nē,— kāds iesaucās,— šis balamute nācis mūs izsmiet— un viņš satvēra kādu samazgu trauku un izgāza tā saturu runātājam uz galvas. Bet vīra īgnums nemazinājās un tas, pacēlis rokas pār galvu, kliedza vēl skaļāk:

— Briesmas un valgs pār tevi izraēl! Zeme straipalēs kā piedzēris vīrs. Tā sprāgdama saspāgs un plīsdama plīsīs, bet kungu Kungs, sagrābis tevi ar varenu sviedienu nosviedīs zemē un velšus aizvels ar tādu velšanu kā lodi un iegrūdīs tevi bedrē, kur tu iznīksi kā negods... Nelaime! Nelaime, ak izraēl, pār tevi!...

Šos vārdus izkliedzis, vīrs satvēra abās rokās virtuves atkritumus, kas bija samesti kādā bedrē teltij blakām un trieca tos visiem acīs. Ļaudis vairījās un kliedza, bet tomēr neviens vēl neaizkāra vīru. Tad viņš beidzot sēkdams un elsodams ķēra tukšos traukus un beidzot arī paprāvus akmeņus un trieca tos pūlī.

Kādi pakrita ar pārsistām galvām pie zemes un sāka vaimanāt.Tas nu sakaitināja visus un viens otrs ķēra pa akmenim un meta ar to vīram. Kāds asāks akmens ķēra tā vaigu un parādījās asinis. Ar to pietika, lai pūlī atraisītos niknums un akmeņi nu sāka lidot jo biežāk. Niknais kliedzējs atkāpās Abijas telts virzienā un akmeņi lidoja tam pakaļ. Abija un Abišaga bailēs metās no viena telts kakta otrā, līdz kāds akmens notrieca Abiju pie zemes. Tai blakām, bailēs iekliegdamās, saļima arī Abišāga. Netālu no viņas, prāva akmens trieciena galvā pieveikts, pie zemes izstiepās arī niknais runātājs, bet ļaudis to sāka spārdīt kājām. Izcēlās nepārskatāma burzma.

To visu vēroja Bakbakars un Miklots. Kad Abišāga sabruka blakām mātei, viņi abi, vienas domas pārņemti metās tai klāt, it kā gribēdami palīdzēt. Patiesībā viņi to arī darīja, jo pārmetuši meitenei tumšu mēteli, viņi to iznesa no telts un neviena neievēroti pazuda ar to tumsā.

21

Joābs pēc Šebas Bikrus dēla sakāves atgriezās mājās ļoti lēnā gaitā, jo kaŗaspēkam līdzi vilkās lopu bari un smagām nastām apkrautas ēzeļu un kamieļu virknes. Tās nesa kviešu un pupu maisus, kā arī kurvjus ar vīģēm un olīvām vai arī ādas tvertnes, pildītas ar vīnu. Visas šīs mantas bija vai nu kaŗa laupījums vai arī ķēniņam pienācīgās nodevas. Šebas sacelšanās bija aizkavējusi to atvākšanu uz Sālemu un Joābs, baidīdamies, ka izraēls aizbildinādamies ar kaŗa apstākļiem, tās vispār nenodos, vāca visu līdzi kaŗaspēkam.

Pārgājieni pa stāvajām un aizotajām kalnu nogāzēm, ko Joābs un Adonja veica, sēdēdami kamieļos, bija apnicīgi un nogurdinoši, tāpēc visi ar ilgošanos gaidīja, kad pienāks vakars un varēs atpūsties nakts nometnē. Parasti tās meklēja kādas pilsētas vai lielāka ciema tuvumā, kur bija ūdens. Naktis šais nometnēs bija garlaicīgas, jo īpaši jaunajiem kaŗavīriem pēc ilgās prombūtnes no mājām ar to vaļību, jautrību un sieviešu čalām. To visu lielākā vai mazākā mērā kareivji būtu atraduši arī pa ceļam kuŗā katrā pilsētā vai ciemā. Bet Joābs to neatļāva meklēt, un kaŗaspēka nometnē valdīja tā pati stingri noteiktā kārtība, kāda tā bija kaujas laikā, ar parastajām ēdienu reizēm, ko ziņoja trompēšu pūtieni, un apbruņotas sardzes maiņām.

Pats Joābs vakarus nosēdēja pie ugunskura savas telts priekšā kluss un iegrimis domās, par kuŗām nevienam nekas nebija zināms. Ja šādās reizēs tam pretī apsēdās Adonja, Joābs klusēšanu pārtrauca. Viņš tomēr ne ar vārdu nepieminēja savus daudzos piedzīvojumus neskaitāmos kaŗa gājienos, bet diktēja it kā grāmatā skatīdamies, kādi Adonjam būs tā valdnieka pienākumi, kad tas kļūs ješuruna ļaužu ķēniņš.

— Dari allaž savu darbu kā gudrais,— viņš runāja,— jo muļķi arvienu rīkojas aplami. Bet prātīgo gudrība ir šī — saprast savu ceļu. Bet ķēniņa gudrība ir šī: tiklo kalpu žēlot, bet bezkaunīgo sodīt...

Šo gudrību Joābs bija mācījis arī vecajam ķēniņam, sākot jau ar tām vēsajām un bezcerīgajām naktīm, ko abi kopā bija pavadījuši jūdas kalnos, cīnīdamies ar ķēniņu Zaulu. Bet Joābam likās, ka ķēniņš pārāk maz ievērojis viņa domas un nu viņš gribēja neveiksmi labot, no jauna visu atkārtojot ķēniņa dēla ausīm.

— ...un neskaties vīnā, ka tas tāds jauki sarkans,— viņš turpināja,— met kausā zīles un jo viegli nostaigā vēderā. Nekad nepaļaujies uz tiem, kam mīļš vīns un citi stipri dzērieni, jo pēc tiem nāk gaudas, nāk vaidi, nāk bāršanās, nāk žēlabas, skrambas un sarkanas acis. Bēdu dienā tie tev būs nekas vairāk kā ielūzis zobs vai kliba kāja...

— ... neaizmirsti, ka zobena nokautie ir laimīgāki nekā badā mirušie, tāpēc dari, ka šo pēdējo ir mazāk, bet lai tavs zobens arvienu ir drošs tavā rokā, ka tu nepaļaujies praviešiem, kas sludina melus un savas sirds viltību un piviļ ļaudis ar tukšām blēņām. . .

— ... un lai tava sirds nenomaldās uz mauku ceļiem un lai nealojās uz to pēdām, jo to ir liels pulks un tās ir gana varenas nogāzt zemē vīrus un novadīt tos nāves kambaros...

Adonja šais Joāba pamācībās noklausījās klusēdams, tā ka nevarēja zināt, par cik vērtīgiem viņš tos uzskata. Bet pārējiem kaŗavīriem tie nelikās tik visai svarīgi. Pavisam neticama lieta tiem šķita Joāba pārliecība, ka kāda sieviete varētu novadīt vīrieti nāves kambaros. Tāpēc, kad kaŗaspēka nometne atradās kādas pilsētas tuvumā, jaunākie kareivji labprāt naktīs izzagās no tās un sastapās ar pilsētas labvēlīgajām naktsmeitām. Dažas no tām bija pat tik uzņēmīgas, ka ar savām runas dāvanām un sievišķīgo piemīlību pārvarēja sardzes vīrus un tie atļāva tām ieiet nometnē. Bet Joābs, apstaigādams pēc pusnakts nometni, sastapa kādu no laipnajām Aštarotas kalponēm. Neko neteikdams, viņš nogrāba to aiz rokas, tad pieaicināja savu ieroču nesēju Elecu un lika, lai tas ar bārdas dzenamo asmeni noskuj tai matus līdz ādai. Tad viņš pavēlēja tai noplēst drēbes un noziest ar mēsliem no galvas līdz kājām. Šādā veidā nu meiteni izdzina no kareivju nometnes. Bet kareivjus šī nežēlīgā Joāba izrīcība neiebiedēja un katrā nākamā nometnē tie atkārtoja savas nakts dēkas.

Adonjas telts atradās nometnes vidū tikai nedaudz soļus no paša Joāba telts. Jaunais vīrietis tur uzturējās sava ieroču nesēja Azdada Bebajus dēla aprūpēts un apsargāts. Kā ķēniņa dēla uzticības vīrs Azdads baudīja dažas priekšrocības, kādas nebija atļautas citiem kareivjiem. Un tā kā viņš pie tam vēl bija drošs, veikls un ļoti jautrs puisis, tad parasti naktīs, tikko bija izdzisuši ugunskuri, devās no tās prom, lai izklaidētos pēc nometnes askētiskās kārtības gurdinošās vienmuļības.

(Turpinājums sekos)

TORONTO DV NODAĻA - SEKMĪGĀKĀ KANADĀ

LABI IZDEVIES DV SALIDOJUMS SPORTAM UN JAUNATNEI SIDRABENĒ

DV salidojumā sportam un jaunatnei, kura ienākumi bija domāti studentu stipendijas fondam un jaunatnes atbalstam, pirmo reizi apbalvoja sekmīgāko DV nodaļu Kanadā, kā tas jau gadiem notiek Anglijā un Vācijā. Seviški izraudzīta komisija izvērtēja nodaļu 1964. gada darbību pēc speciāli izstrādātas punktu sistēmas. Tā par pirmo sekmīgāko nodaļu Kanadā ar 560 punktiem kļuva DV Toronto nodaļa, kuras priekšsēdim I. Zamlovskim Kanadas DV zemes valdes pr-dis R. Epneris pasniedza ceļojošo balvu — daiļamatnieka H. Lapiņa kokā un sudrabā darinātu vairogu. Tikai 30 punktu mazāk darbības izvērtējumā ieguva DV Hamiltonas nodaļa, tālāk seko Sv. Katrīnu, Sadberijas un Manitobas nodaļas.

Salidojums sākās 10. jūlijā Sidrabenē ar futbola sacensību starp vidzemniekiem un kurzemniekiem, kurā savu spēles prasmi rādīja gan aktīvi, gan neaktīvi, jauni un veci futbola spēles draugi, kas izrādījās lielāki vai mazāki meistari. Ja iepriekšējos gados veiksmīgākie bija vidzemnieki, šoreiz tie spēja panākt gan tikai 2—0 vadību, bet, tiesneša A. Grīnberga beigu svilpei atskanot, rezultāts vēstīja kurzemnieku 5—3 uzvaru.

Spēles puslaikā salidojuma dalībniekus apsveica Kanadas DV pr-ks R. Epneris, uzrunā norādot, kā šis sarīkojums kalpo draudzības un tuvības nostiprināšanai starp DV organizāciju un jaunatni. Pirms spēles viņš dāvāja jaunu futbola bumbu, kura paliek DV Toronto futbola vienības rīcībā.

Sekojošās volejbola sacensībās Hamiltonas 1. vienība (E. Leja, H. Richtere, I. Leja, A. Richters A. Avens, L. Eichvalds un T. Tērauds) pieveica Toronto sešnieku ar 15—5, 15—9 un savu otru virknējumu ar 15—13, 15—5, panākot uzvaru salidojuma turnīrā un saņemot individuālas balvas no zemes DV pr-ka R. Epnera un laikraksta „Latvija Amerikā" redaktora A. Vinčela. Hamiltonas 2. vienība (L. Morusa, D. Žulpa, M. Žulps, L. Lakševics, E. Tētiņš, O. Šustiņš, V. Krauklis un A. Krauklis) ieguva 2. vietu, ar 15—2, 15—9 rezultātu pieveicot Toronto vienību, kurā spēlēja V. Šulmane, Z. Grīke, A. Korms, J. Vilmanis, Treiguts un Pilskalnietis. Par sacensību gludu norisi rūpējās R. Kadiķis.

O. Kļavenieka organizētajā virves vilkšanas sacensībā divos gājienos par lielākajiem spēka vīriem izrādījās Toronto pieenieks (A. Āpše, V. Gulbis, A. Ints, G. Vilmanis un K. Zariņš), kas savus Hamiltonas pretiniekus — A. Bulēvicu, E. Dāvidsonu, M. Jakovicu, A. Lazi un Z. Upīti it viegli un ātri pārrāva pāri liktenīgajai zaudējuma līnijai.

Dāmām bija dota izdevība sacensties kurpes mešanā, — metot ar kāju, nevis ar roku. Te, liekas, sacensonēm nebija īstas skaidrības par noteikumiem, jo dažas „tupeli" no savas kājas uzlingoja it augstu gaisā, bet par uzvarētāju skaitīja to, kas aizmetusi tālāk. Tā uzvarētājas balvu no R. Epnera rokām varēja saņemt Aina Puriņa, bet kā otra veiklākā Vera Bebre.

Paralleli vairāk vai mazāk nopietnajām sporta sacensībām Sidrabenes vasaras nometnes bērni skautu vadītāja E. Dāvidsona un gaidu vadītājas G. Upītes vadībā sacentās dažādās spēlēs, par savu veiklību saņemot saldumus, par kuriem gādāja vanadzes. Pēdējās vispār izrādījās labās samārietes, jo apžēlojās par visiem, kam mazāk veicies sacensībās, dodot iespēju kompensēties pie laimes akas, kas darbojās A. Ādmines (Londona) vadībā, kamēr A. Tīruma (Sadberija) rūpējās par loterijas ložu izpārdošanu. Viņa lūdz atsaukties lozes Nr. 9. īpašnieku un saņemt laimestu pie Toronto vanadžu priekšnieces R. Zamlovskas, kura bija uzņēmusies visparējo vanadžu pienākumu vadību salidojuma laikā un sekmīgi „izkomandēja" vanadzes no Londonas, Hamiltonas un Toronto, kas rūpējās par salidojuma dalībniekiem un mazajiem sacensoņiem.

Salidojuma ugunskuru ar uzrunu ievadīja Kanadas DV pr-ks R. Epneris, pakavējoties pie DV simbola — vanaga īpašībām, reizē pie DV organizācijas nozīmes un uzdevumiem, seviški jaunatnes darbības sekmēšanā. LNJAK pr-dis A. Smiltnieks, kas aizdedzināja ugunskuru, vēlēja, lai tā liesmas sildā kā vecās, tā jaunās paaudzes piederīgos un lai šis ugunskurs abas paaudzes saved kopā uz saprašanās, draudzības un sadarbības ceļa. Pēc tam A. Smiltnieks tālāko norisi nodeva ugunskura vadītāja Auseklа Pērkona ziņā. Jaunieši, galvenokārt skauti, un Kanadas DV teātra saimes locekļi Inta Purva, Hugo Miķelsons, Rūdolfs Purvs un Dzintars Pūpēdis ar dziesmām un mazliem skečiem, bet arī dalībnieki no publikas dūšīgi piedalījās arī visi vadītāji ar kopējām dziesmām, „diriģenta" A. Pērkona vadīti. Stundas pēc ugunskura bija veltītas deju priekiem.

Salidojuma otru dienu ievadīja svinīgs rīta dievkalpojums Sidrabenes brīvdabas baznīcā, kurā ar karogiem ierindā stāvēja LNJAK, skautu, gaidu un DV nodaļu pārstāvji. Māc. A. Čops savā svētrunā galvenokārt uzrunāja dievkalpojuma jaunos — Sidrabenes vasaras nometnes dalībniekus, cita vidū pastāstot viņiem par bijušo latviešu karavīru un šodienas Daugavas vanagu nozīmi trimdas latviešu dzīvē, bez kuru cīņām par tautas brīvību šodien mums nebūtu iespējas dzīvot brīvībā un pārtikušā zemē. Dievkalpojuma nobeigumā māc. A. Čops arī izskaidroja brīvdabas baznīcas izveides simboliku.

Salidojuma otra diena aizritēja vieglatlētikas sacensībās, kurās uzvarētāji saņēma jaukas rīkotāju balvas. Atsevišķo disciplīnu rezultātus sniegsim mūsu laikraksta nākošajā numurā. Dalībnieku vidū bija arī latviešu pasaules klases diskobols Juris Pūce, kas uzvarēja lodes grūšanā un veseņa mešanā, par ko saņēma balvas no I. un R. Epneriem, kamēr pārējos uzvarētājus apbalvoja pazīstamākie klātesošie sporta darbinieki un LPB Kanadas kopas pr-ce B. Senkēviča. Sacensības norisinājās īsti raiti LSAK pr-ka J. Ādmiņa, vieglatlētikas vadītāja G. Gubiņa un citu sporta darbinieku lietpratīgā izkārtojumā.

It paagrā pēcpusdienā Salidojums izskanēja ar kopīgi nodziedātu Daugavas vanagu dziesmu. Abu dienu jaukais laiks sabraukušajiem viesiem deva arī iespēju sauļoties un papeldēties Sidrabenes upē.

Vč.

TORONTO ZIŅAS

TORONTO

◎ Kanadas DV teātris sestdien, 17. jūlijā, plkst. 6 vakarā Sidrabenes brīvdabas skatuvē pēdējo reizi sniegs pasaku lugas „Sarkangalvīte" izrādi.

◎ Savstarpējās sadarbības līgas laikraksts „Voice of Freedom" savā jūnija numurā garāku rakstu veltījis latviešu dziesmu svētkiem, to papildinot arī ar kopkoncerta un tautas deju sacensības uzvarētāju — TLB deju kopas Dižāncis uzņēmumiem. Tanī pašā numurā laikraksts ievietojis arī atreferējumu par demonstrāciju pie ASV konsulāta Toronto Vietnamas politikas nostājas atbalstam. Lielākā kopuzņēmumā parādīti demonstranti ar daudzajiem plakātiem.

◎ Kanadiešu operas sabiedrība rudens sezonai paredzējusi sešas klasisko operu izrādes O'Keefe centrā. Abonentiem jeb biļešu iepriekš pasūtinātājiem dota izdevība visas vai tikai atsevišķas izvēlētās izrādes noskatīties par pazeminātu cenu un izvēlēties arī piemērotākās dienas. Tuvāka informācija un biļešu iegāde: Canadian Opera Company, Box 40, Toronto 5, tāl. 925 - 2530.

◎ Ošavas vietējais laikraksts, atreferējot gadskārtējā tautību festivāla norisi, vairākkārtīgi izcēlis arī latviešu līdzdalību. Festivālā piedalījās Dainas koris diriģenta J. Pāleņa vadībā un TLB tautas deju kopa Dižāncis Z. Miezīša vadībā, bet daiļamatniecības izstrādājumu un rotas lietu stendu bija iekārtojusi Dagnija un Aivars Staško ar vairākiem palīgiem. Festivālā 10.000 apmeklētāju varēja iepazīties ar Latvijas krāšņajiem tautas tērpiem, kurus uz ekrāna demonstrēja ar krāsu diapozitīvu palīdzību. Daiļamatniecības stendā K. Staško un J. Vītols demonstrēja dažādu rotas lietu kalšanu sudrabā un sudraba lodēšanu.

HAMILTONA

◎ 16. jūnijā notika Ventas (10.) gaidu un Aiviekstes (39.) skautu vienību vecāku padomes rīkotā mantu loterija, kura ar pārdotām 742 lozēm ienesa 371 dol. A. Kairiša gatavoto rakstāmgaldu laimēja A. Jēkabsons, B. Treimaņa dāvāto gleznu — V. Ozola, tautisko vāzi — V. Lejniece un galda pulksteni — A. Cera. Hamiltonas vanadzes tai pašā vakarā nodeva 20 dol. velti skautu un gaidu nometnes izdevumu segšanai. Ventas gaidu, Aiviekstes skautu vienības un vecāku padome izsaka sirsnīgu pteicību laimestu ziedotājiem, ložu pircējiem un visiem, kas sekmējuši loterijas labu izdošanos.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KANBERGS,
63 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel: 463-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
491 College St., Toronto 4,
LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775,
no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak.
Kreditsabiedrības aktīvs 30. apr. bija $1.199.356.00

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

SANFRANCISKO

◎ Pēc ilgas slimošanas 18. jūnijā Sanfrancisko mūžībā aizgājis sabiedriskais darbinieks Jūlijs Pāls. Dzimušais bauskenieks dzimtenē bija policijas un robežsargu dienestā, trimdas laikā Vācijā strādāja darba vienībā pie amerikāņu armijas, bet pēc ieceļošanas ASV bija pirmais latviešu dievkalpojumu kopas priekšnieks Sanfrancisko un aktīvi piedalījās Ziemeļkalifornijas latviešu draudzes izveidošanā un Latviešu nama iegādē. Vietējā DV apvienība viņu 10 gadu pēc kārtas ievēlēja par revīzijas komisijas priekšsēdi. Sēru dievkalpojumu 20. jūnijā vadīja prāv. A. Ernstsons. DV saimes vārdā no aizgājēja, kuru pārpelnoja 22. jūnijā, atvadījās DV apvienības pr-ks T. Sīlis, noliekot sarkanbaltu ziedu vainagu.

T.

Sekmīgs mācību...

(Pārnesums no 3. lpp.)

ja skolas vecākie audzēkņi, kuriem jau zināma skatuves pieredze, kādēļ „lampu drudzis" grūtības vairs neradīja. Šīs grupas audzēkņi jau darbojās kā jaunie Canadian Junior Ballet locekļi un bez parastajām techniskajām stundām ik svētdienu piedalās arī speciālos kursos, kas domāti skatuves mākslas tālākai izkopšanai. Bez savas skolas sarīkojumiem viņi piedalās arī vairākās citās sezonas izrādēs. Šo dejotāju techniskā gatavība sasniegusi jau it augstu līmeni. Mūzikālā izjūta jau saliedēta ar brīvām ķermeņa kustībām un tēlojumu izteiksmīgā dejā, panākot pilnīgu koordināciju starp dejotāju un mūziku. Sevišķu talantu apliecināja 12 gadu vecā Alda Heniša „La Danza" un „Dance de Antique". Gribas cerēt, ka Aldai nepietrūks izturības studiju turpināšanai. Ne mazāk skatītājus ar savu kautro šarmu dejā „Dance de Antique" iepriecināja Anita Zobene (11), stingru mākslinieciscu gatavību rādīja arī Inta Leja (12), Rita Ezeriņa (12), Rita Jēkabsone (14) un talantīgā Lauma Stikute (11) baleta ainā „Fausts".

Audzēkņu vakara skicējuma nobeigumā vispārējai informācijai vēl piebilstams, ka vasaras laikā Dianas Jablokovas-Vorpas baleta skola darbību pārtraukusi, bet to atsāks 7. septembrī. Pieteikšanās jaunajai skolas sezonai un mācību gadam izdarāma ar 30. augustu. Vecākie skolas audzēkņi apmeklē studiju gan visu jūliju vēl katru dienu, jo augusta sākumā kopā ar skolas vadītājiem dosies uz baleta konferenci ASV, kas notiks Skrantonā, Pensilvēnijā.

Alvils Vītrups

GATAVOJAS NEDĒĻAS NOGALES KURSIEM LONDONĀ

LNJAK

Londonas jaunatnes pulciņa kārtējā sēde notika 7. jūlijā I. Zvagules vecāku mājās. Sēdi vadīja pulciņa pr-de E. Ernestsone.

Pulciņš pašlaik nodarbojas galvenokārt ar LNJAK sešu nedēļu nogaļu kursu pirmā posma rīkošanu. Sēdē piedalījās vairāki LNJAK valdes locekļi no Toronto, kas atbrauca kursu rīkotājiem talkā, lai dotu padomu un palīdzētu technisko darbu veikšanā, kā arī kursu atbildīgais vadītājs Dr. V. Gulēns.

Londonieši jau slavējami veikuši milzīgu darbu — lielākā daļa vajadzīgo komiteju jau sastādīta, darbinieki sarunāti un gatavi kursiem. Kursantiem pašiem, varbūt, visnepieciešamākā grupa ir naktsmāju gādātāji. Tos vada Daina Laugale, kas rūpēsies par to, lai katram būtu kur pārnakšņot, it seviški pie izprotošiem tautiešiem, kas pamodinās gudrību meklētājus jau laikus, lai tie nenokavētu pirmo lekciju un nebūtu jāmaksā sods (1 cents par katru minūti); kas kursantus paēdinās, ja atliks laika, bet „metīs ārā" bez brokastīm, ja laika vairs nebūs; kas pateiks, kur nopirkt aizmirsto zobu suku, un gādās par visu citu, kas vajadzīgs. Dainai var zvanīt, ja ierodas Londonā jau piektdienas vakarā; viņas tālrunis ir 455-3292.

Sēdē vēl pārrunāja reģistrācijas galda darbinieču pienākumus. Pusotras stundas laikā reģistrēt vairāk nekā pusotra simta jauniešu nav viegli, bet londonieši uzņēmušies jukumu samazināt, cik vien iespējams.

Tiks sastādīta arī īpaša kursu kartotēka, lai jaunieši, kas vēlas satikt citus un ar tiem kopā darboties, būtu viegli apzināmi. Tā kā vairums pieteikšanās lapu jau saņemtas, I. Ernestsone ziņoja, ka kartotēka iesākta. Pārrunāja arī telpu iekārtošanu (kursu zālē būs skatāma „Jaunās Gaitas" ceļojošā gleznu izstāde) un ugunskura norisi. Svētdienas vakarā dabas klēpī skanēs dziesmas un virpuļos dejas: ja skaists laiks, pie ugunskura, ja būs lietus, tad, pēc senas amerikāņu paražas, siena šķūnī.

Daļēji sastādīja informācijas lapu, kuru izsūtīs nākošo divu nedēļu laikā gaidāmajiem kursantiem. Tai būs pievienota Londonas karte, kurā atzīmēta kursu zāle un galvenās ielas. Karti sagādās Ilze Grāvīte.

Ierodoties kursos, kursanti saņems arī norādījumus par to, kā tikt uz Stratfordu, lai redzētu lugu „Ķiršu dārzs"; uz ugunskura vietu svētdien; uz ezermalu pirmdien. Jānis Laipnieks uzņēmies gādāt par to, lai kursu laikā neviens neapmaldītos.

Informācijas lapā būs arī ziņas par iespējamām atlaidēm un tuvākām viesnīcām tiem kursantiem, kas nevēlas pārnakšņot privātās mājās.

Sēdes laikā E. Ernestsone ziņoja par saņemtajiem ziedojumiem un izteica pateicību Londonas latviešu kreditsabiedrībai par 25 dol. ziedojumu kursiem un 75 dol. ziedojumu 2x2 nometnei, Londonas latviešu ev-lut draudzei par 60 dol. ziedojumu kursiem, Londonas latviešu kopai par 217 dol. ziedojumu, kas sadalāms kursiem un LNJAK vajadzībām, E. Preisam Toronto, kas kā biedrs-veicinātājs ziedojis vienam jaunietim kursu dalības maksu.

Sēdē izdalīja arī informācijas lapiņas par kreditsabiedrības darbību un lūdza jauniešus atbalstīt savukārt arī vecākās paaudzes pasākumus.

Nākošā sēde Londonā notiek otrdien, 27. jūlijā, E. Ernestsones vecāku mājās plkst. 7.30 vakarā.

JAUNATNES UN DRAUDZĪBAS DIENAS NIAGARĀ AICINA

Jaunatnes un draudzības dienu sarīkojuma mūzikālajā vakarā 17. jūlijā Niagarā Seratona Broka viesnīcā dziedās Laimdota (pa kreisi) un Indulis Gleške no Detroitas jaunas un vecas dziesmas, gan kokles, gan arī ģitaras pavadījumā. Abi jau vairākus gadus uzstājušies ar līdzīgiem priekšnesumiem, gūstot labus panākumus un atsauksmes. Mūzikālais vakars sāksies plkst. 5.30 vakarā, un tajā bez Laimdotas un Induļa Gleškēm piedalīsies arī Olga Grīke no Toronto, Hamiltonas jaunatnes pulciņa „Rota" meiteņu sekstets un Toronto Lācīši. Sekos jaunatnes un draudzības dienu balle plkst. 8 vakarā turpat. Ieejas maksa abiem sarīkojumiem kopā 3 dol., jaunatnes apvienības biedriem — 2 dol.

Redaktora piezīmes

Iepriekšējās redaktora piezīmēs mūsu laikraksta 53. numurā ieviesusies kļūda bildes parakstā: mūsu sporta redaktors Žanis Zentiņš „pataisīts" par viņa stāžā un gados daudz vecāko kollēgu Eduardu Tūbeli... Ž. Zentiņš uzņēmumā, protams, redzams pa kreisi, ne pa labi, kā aplami norādīts. Kļūda radusies, rakstot paskaidrojumu bildei pēc klišejas (kuras labā puse iespiedumā kļūst par kreiso), ne pēc oriģinālfotografijas. Bet — tas ir tikai misekļa izskaidrojums, nekādā gadījumā attaisnojums! Tādēļ jāpeļ nu pašam sevi: esi uzmanīgāks, redaktor! Citus jau vieglāk kritizēt nekā pašam savas kļūmes redzēt...

★

Šoreiz tomēr jāpakavējas pie nopietnākas lietas, proti — pie fakta, ka mūsu abonenti, it seviški Toronto, laikrakstu nesaņem laikus. Kā iepriekšējā numurā īsumā jau norādīts, tā nav ne redakcijas, ne mūsu ekspedīcijas vaina, bet nelaimes cēlonis, kas saprotamā kārtā tik ļoti nepatīkams mūsu cienītajiem lasītājiem, meklējams vienīgi Toronto pasta savdabīgajā darbībā. Toronto pasts mums noteicis, ka laikrakstam līdz plkst. 8 vakarā jābūt nodotam pastā, lai lasītāji Toronto jau otrā dienā to saņemtu. Tas izrādījies tikai solījums, jo noticis pavisam reti: kaut esam laikrakstu noteiktajā laikā pastā nodevuši, lasītāji to parasti saņēmuši ar novēlošanos. Par to esam pastā iesnieguši gan mutiskas, gan rakstiskas sūdzības, bet nekas nav līdzējis; stāvokļa uzlabošanās vietā tas pat pasliktinājies.

Pilnīgu skandālu nācās piedzīvot ar mūsu laikraksta 53. (3. jūlija) numuru. Sakarā ar to, ka Kanadas Dominijas diena iekrita ceturtdienā (šai dienā slēgts arī pasts) iespiedām laikrakstu un laicīgi pastam nodevām jau dienu agrāk, bet — tas lasītājus Toronto sasniedza ar tik lielu nokavēšanos kā vēl nekad, dažus tikai pēc veselas nedēļas. Dabiski, telefoni mūsu redakcijā un birojā karsa nemitīgās lasītāju sūdzībās, kas bija pamatotas, kaut arī „ķēra" nevainīgos šai pasta skandālā. Reizē ar jauno sūdzību iesniedzām pastā garu abonentu sarakstu, kas bija žēlojušies par avīzes nesaņemšanu. Pasts mums paskaidroja, ka sakarā ar atvaļinājumiem trūkstot darbinieku, vasarai pieņemtie papildstrādnieki arī īsti netiekot ar uzdevumu galā. Bez tam bija ieradusies Otavas inspekcija, kas aizturējusi 2. klases pastu, pie kura pieder laikrakstu sūtījumi, lai pārbaudītu, vai tā izsūtīšanu kārto atbilstoši noteikumiem. Tas viss esot radījis aizkavēšanos.

Būsim, liekas, vienās domās ar lasītājiem, ka šis paskaidrojums nav pieņemams un neapmierina ne lasītājus, ne redakciju. Pirmkārt, šī milzu nokavēšanās nebija izņēmums, bet — it seviški pēdējās nedēļās — lasītāji mūsu laikrakstu regulāri saņēmuši novēloti. Otrkārt, ja pasts iekasē samaksu par kādu pakalpojumu, šai gadījumā par laikraksta piegādi lasītājiem, tad šis pakalpojums arī apzinīgi jāizpilda. Tā pasta darbība apzīmējama par nolaidīgu un neatbildīgu.

Laikraksta piegādē lasītājiem pastāv arī citas savdabības. Tā, piemēram, ārpus Toronto avīze abonentus sasniedz kārtīgāk; konkrēts piemērs,— arī mūsu laikraksta 53. numurs Sadberijā, Hamiltonā un citur lasītāju rokās bija jau 3. jūlijā, kamēr Toronto sāka pienākt tikai 6. un 7. jūlijā!... Esam sazinājušies arī ar mūsu kaimiņtautu igauņu un lietuviešu redakcijām šai jautājumā. Tā igauņu laikraksts „Vaba Eestlane" apliecināja, ka cīnās ar tādām pašām piegādes grūtībām un saņem nepelnītus lasītāju pārmetumus, turpretim otrs igauņu laikraksts „Meie Elu" un lietuviešu laikraksts „Tėviškės Žiburiai" izteicās, ka piegādes grūtību neesot, mazākais lasītāji par tādām nekā neziņojot. Kā tas izskaidrojams, ka daži laikraksti pienāk kārtīgi, citi turpretim ne, kaut visi laikus nodoti tai pašā pastā?

Nav noliedzams un noslēpums, ka laikraksta kārtīgā piegādē lasītājiem liela loma, varbūt pat pašā nozīmīgākā, piekrīt pasta iznēsātājiem, kuri vietām rīkojas kā mazi valdnieki — patvarīgi un pēc saviem ieskatiem. Arī tam mums ir pierādījumi! Vienmēr jau bijis tā, ka dažos pasta iecirkņos lasītāji laikrakstu saņem kārtīgi, citos ne. Tā, piemēram, ilgu laiku laikrakstu tālākpārdošanai ļoti novēloti piegādāja Pavasara veikalam. Tagad, pēc nopietnākas pabāršanās ar pasta iznēsātāju, stāvoklis uzlabojies,— pat 53. numuru veikalā pienesa jau sestdienā, kaut pilsētā citi to sāka saņemt tikai ar sekojošo otrdienu! Abonents P. Rasiņš savā rajona pasta iznēsātājam sūdzējies par nekārtīgu piegādi un lūdzis telefona numuru vietai, kur par to varētu žēloties. Pēc pāris stundām pasta iznēsātājs viņam atnesis abus līdz tam nesaņemtos un pašu jaunāko laikraksta numuru. Lasītāja A. Medene žēlojusies galvenajā pastā, kur viņai prasīts, vai laikraksts bijis laikā izsūtīšanai nodots. Pēc apstiprinošas atbildes pasta darbinieks vairs nezinājis, ko teikt... Līdzīgu gadījumu ir daudz. Visi tie tomēr liecina, ka nolaidība notiek ne vien pašā pastā, bet neapzinīgi un bez mazākās intereses savus pienākumus veic pasta iznēsātāji.

Ir gadījumi, kad nav citas izejas, kā ķerties pie pašpalīdzības. Tā varam lasītājiem vienīgi ieteikt un reizē arī lūgt notvert sava rajona pasta iznēsātāju un ar viņu nopietni aprunāties ar nekārtībām. Bieži tās būs vislabākās zāle, jo no sūdzībām priekšniecībai baidās arī viņi. Redakcija un apgāds no savas puses turpinās cīņu ar pasta patvaļībām, lai iespējami drīz beidzot panāktu stāvokļa apmierinošu nokārtojumu. Aicinām mūsu lasītājus palīgā, lūdzam šo mūsu cīnīšanos (burtiskā nozīmē) ar Toronto pastu atbalstīt: runājiet ar saviem pasta iznēsātājiem, zvaniet sava rajona pasta nodaļām un sūdzieties par nekārtībām, bet pār visu — zvaniet Toronto galvenā pasta piegādes pārraugam (tālr 362-4086) un pasakiet skaidri, ko domājat par pasta nolaidīgo darbību. Ja daudzi lasītāji zvanīs un sūdzēsies, tad lielā vienaldzība noteikti zudīs arī pastā,— jo darbiniekiem jādomā par savu posteņu saglabāšanu, politiķiem — par balsu iegūšanu nākošajās vēlēšanās!

Beigās daži vārdi mūsu lasītājiem citās zemēs, it seviški Eiropā. Lūdzu atvainot, ka šoreiz aizņemam tik daudz telpas laikrakstā ar šo paskaidrojumu avīzes piegādes jautājumā, kas jūs nevar interesēt. Jeb tomēr? Eiropā jau līdzīga pasta rīcība ir neiedomājama, kādēļ jums še lasītais liksies pat neticams. Par nožēlošanu, tomēr jāapstiprina, ka viss še teiktais ir patiesība, lai cik savāda un neticama tā arī liktos, bet — kas neiespējams Eiropā, par to Kanadā, liekas, seviški nebrīnās...

Alfrēds Vinčels

ČIKAGIEŠ[...] APSPIESTO [...]

Tā liekas, ka šoreiz pēc ilgāka laika arī čikagieši sadūšojušies parādīt, ka prot organizēt demonstrācijas. Uz Apspiesto tautu nedēļas pēdējo rīcības komitejas sēdi Latviešu namā bija ieradušies 24 pārstāvji no dažādām organizācijām. Rīcības komitejas pr-dis L. Neimanis ziņoja par paveikto: demonstrācija notiks sestdien, 17. jūnijā, parādes veidā. Piedalīsies visas apspiestās tautas. Sākums plkst. 2 pēcpusdienā, gājiens virzīsies no State un Wacker ielu krustojuma pa State, Jackson un Michigan ielām līdz Granta parkam, kur pie lielās strūklakas notiks Apspiesto tautu nedēļas akts. Parādi pieņems Ilinojas pavalsts gubernātors Kerners, Čikagas pilsētas galva Deilijs, ASV senātori Dirksens un Dagless u. c. Latviešu pārstāvji goda komitejā būs ČLOA pr-dis V. Landmanis un ČLB pr-ks V. Vīksniņš. Atbildīgais vadītājs no latviešu puses būs Pretkomūnistiskās komitejas pr-dis L. Neimanis. Gājienu kārtos Voldemārs Lagzdiņš. Ļoti aktīvi parādes rīkošanā piedalīsies Čikagas latviešu jaunatnes pulciņš, kura pr-dis Jānis Plūme pārzinās vaļējos auto, kas parādē piedalīsies, bet sekretāre Mārīte Ķezbere būs plakātu komitejas vadītāja. Platformu dekorēs māksl. Ojārs Jēgens, sportistus organizēs Augusts Vanags, bet korus — Jānis Rītiņš. DV apvienība izsūtīs saviem biedriem speciālus uzaicinājumus; tāpat dalību pieteica latviešu katoļu un luterāņu draudzes, korporāciju kopa, studenšu korporāciju kopa, katoļu studentu apvienība Dzintars, konkordiju kopa, latviešu republikāņi, Dzelmes tautas deju grupa un radiokuģa „Baltijas Balss" projektētāji. Parādē piedalīsies arī pērnā gada Miss USA — Mārīte Ozere.

Piedalīties bija aicināti arī Čikagas latviešu skauti un gaidas, taču tie atteicās, atsaukdamies [...]

uz vadīb[...] toties an[...] du vieni[...] mas, un [...] parādēs [...] atskanēja [...] to tautu [...] ir pats [...] šo parād[...] pilsētas [...] kas trad[...] kojumos [...] Skautu [...] pat gāja [...] Latvijas [...] šējās da[...] skautiem [...] dalīties [...] mas tērp[...] atbildēja [...] pārkāpj [...] du 18. [...] šim tra[...] sardzes [...] giem ... [...] nesaprašan[...]

VĀC[...]

(Pā[...])

apmeties [...] nieku. Š[...] mēr ir [...] vietās va[...] komiteju[...] klūst arī [...] process, [...] piecieša[...] Debatēs [...] ka pētīja[...] došanas [...] ka: Vāc[...] valdes a[...] izrauga [...] kas pers[...] t. i. atse[...] cijas, bie[...] jautājum[...] ja 5 vīru [...] jā sesijā [...] Plašas [...]

Iznākuši divi lieli darbi latvieš[...]
LATVIEŠU TAUTAS [...]
PASAKU 4. SĒ[...]
un
ASPAZIJAS RAKSTU[...]
Saturā: Ieskaņa [...]
PROZA romāns RUDE[...] ievads autobio[...] autobiografija [...] jaunas ziņas un[...]
Ar šo noslēdzas mūsu lielās rakstniec[...]
DRĀMA — LIRIKA — [...]
3 lieli sējumi, kopā pāri par 1800 lapp. PRO[...] ar to, ka tanī ir Aspazijas vienīgais, īsi pi[...] romāns RUDENS LAKSTĪGALA, ko tikai[...] Visi sējumi pieprasāmi apgādā un visās g[...]
Iznācis jauns pilnīgs cenrādis, noderīg[...]
Sākam sagatavošanu lielākajam darbam [...] kāds jebkad iznācis, vēl plašāks par pilnīgi [...] Country — LATVIA, angļu un latviešu val[...]
LATVIJA 50 GA[...]
LATVIA IN 50 Y[...]
liela formāta ar pāri par 400 trimdā vēl lie[...] illustrācijām.
Tik drīz tas vēl nebūs, galīgā cena vēl n[...] pasūtinās un iemaksās tagad, to saņems [...] kādu eks. skaitu katrs vēlas.
Agrāko Cross Road . . . cilvēki pasūtināja [...] organizācijas pa 10 eks. un vairāk. Tāpat [...] LATVIJA 50 GADOS, jo tas būs vienīgais t[...] vispār, kāds mums ir un bijis, un piemēr[...] giem un paziņām.
Izmantojiet lēto iepriekšpasūtinājumu, ar t[...] palīdzēsit labu sagatavojumu. Tālāka inform[...]
Pasūtinājuma kupons:
Pasūtinu .... eks. lielo izdevumu par [...]
LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN [...]
par apgāda palētinājumu, $10.00 par eks[...]
samaksai nosūtu ....
Pēc iznākšanas grāmatas sūtiet uz adres[...]
....
....
....
Latvju Grāmata, P. O. [...]
Waverly, Iowa. U.S.A[...]

RAKSTĀMMAŠĪNAS par visizdevīgākām cenām ALEKSANDRS KANBERGS, 3 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel.: 463-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
...ra visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un ... 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, ... māju hipotēkas. Birojs ... 6 dienas nedēļā.
... College St., Toronto 4, LATVIEŠU NAMĀ, tel. 924 - 2775, ... pirmd. līdz piektd. no ... plkst. 12—8 vak. Kreditsabiedrības aktīvs ... apr. bija $1.199.256.00

ANDREJSONS
APDROŠINA.
463 — 7313

Alvils Vītruņš

Alfrēds Vincēls

ČIKAGIEŠI GATAVOJAS APSPIESTO TAUTU NEDĒĻAI

Tā liekas, ka šoreiz pēc ilgāka laika arī čikagieši sadūšojušies parādīt, ka prot organizēt demonstrācijas. Uz Apspiesto tautu nedēļas pēdējo rīcības komitejas sēdi Latviešu namā bija ieradušies 24 pārstāvji no dažādām organizācijām. Rīcības komitejas pr-dis L. Neimanis ziņoja par paveikto: demonstrācija notiks sestdien, 17. jūnijā, parādes veidā. Piedalīsies visas apspiestās tautas. Sākums plkst. 2 pēcpusdienā, gājiens virzīsies no State un Wacker ielu krustojuma pa State, Jackson un Michigan ielām līdz Granta parkam, kur pie lielās strūklakas notiks Apspiesto tautu nedēļas akts. Parādi pieņems Ilinojas pavalsts gubernātors Kerners, Čikagas pilsētas galva Deilijs, ASV senātori Dirksens un Dagless u. c. Latviešu pārstāvji goda komitejā būs ČLOA pr-dis V. Landmanis un ČLB pr-ks V. Vīksniņš. Atbildīgais vadītājs no latviešu puses būs Pretkomūnistiskās komitejas pr-dis L. Neimanis. Gājienu kārtos Voldemārs Lagzdiņš. Ļoti aktīvi parādes rīkošanā piedalīsies Čikagas latviešu jaunatnes pulciņš, kura pr-dis Jānis Plūme pārzinās vaļējos auto, kas parādē piedalīsies, bet sekretāre Mārīte Ķezbere būs plakātu komitejas vadītāja. Platformu dekorēs māksl. Ojārs Jēgens, sportistus organizēs Augusts Vanags, bet korus — Jānis Rītiņš. DV apvienība izsūtīs saviem biedriem speciālus uzaicinājumus; tāpat dalību pieteica latviešu katoļu un luterāņu draudzes, korporāciju kopa, studenšu korporāciju kopa, katoļu studentu apvienība Dzintars, konkordiju kopa, latviešu republikāņi, Dzelmes tautas deju grupa un radiokuģa „Baltijas Balss" projektētāji. Parādē piedalīsies arī pērnā gada Miss USA — Mārīte Ozere.

Piedalīties bija aicināti arī Čikagas latviešu skauti un gaidas, taču tie atteicās, atsaukdamies uz vadības rīkojumu: viņi skaitoties amerikāņu skautu un gaidu vienības, nēsājot viņu formas, un tāpēc šādās politiskās parādēs nevarot piedalīties. Gan atskanēja balsis, ka Apspiesto tautu nedēļas proklamētājs ir pats ASV prezidents un ka šo parādi oficiāli rīko Čikagas pilsētas valde — arī iestādījums, kas tradicionāli politiskos sarīkojumos nepiedalās, bet veltīgi. Skautu „neitralitātes" aizstāvji pat gāja tik tālu, ka atcerējās Latvijas laikos izstrādātos iekšējās darbības noteikumus, kas skautiem un gaidām aizliedz piedalīties politiskās sanāksmēs formas tērpos. Uz to L. Neimanis atbildēja, ka tādā gadījumā viņi pārkāpj savus likumus katru gadu 18. novembra aktā, kur līdz šim tradicionāli pildījuši goda sardzes pienākumus pie karogiem... Un vēl citi bija pilnīgā nesaprašanā: kad vajagot līdzekļus, tad gan zinot, ka esot latvieši, bet šādā reizē, kad tiekot lūgti piedalīties parādē latviešu lietas labad, nu aši pārvēršoties par amerikāņiem. (Jāpiebilst, ka **šāda stīvēšanās ap skautiem Čikagā ilgst jau gadiem**, un būtu interesanti dzirdēt, kā citas pilsētas šo problēmu izkārtojušas, jo no laikrakstos ievietotajiem uzņēmumiem redzams, ka šur un tur latviešu skauti un gaidas **maršē tīri dūšīgi gājiena priekšgalā.**

Lai nu skauti, kur skauti, — bet visi tautieši, ja vien iespējams, tad tautas tērpos, laipni lūgti pulcēties plkst. 1 dienā State ielā (pāri tiltam, aiz Wacker Drive); bet tām vaļējām automašīnām, kas piedalīsies parādē ar plakātiem un greznojumiem, jāierodas pie Latviešu nama plkst. 9 no rīta, lai plkst. 12 **kopīgi dotos uz parādes vietu.**

D. V

VĀCIJAS LATVIEŠU PĀRSTĀVJU SESIJA

(Pārnesums no 1. lpp.)

apmeties lielāks skaits trimdinieku. Šāds stāvoklis tagad tomēr ir retums. Ja atsevišķajās vietās vairs nepastāv latviešu komiteju, tad problēmatisks kļūst arī pats LCP izraudzīšanas process, kā arī LCP darbam nepieciešamo līdzekļu iekasēšana. Debatēs izkristallizējās doma, ka pētījams LCP statūtu pārveidošanas jautājums tādā veidā, ka Vācijas latviešu pašpārvaldes augstāko organu, t. i. LCP izrauga un veido ne tikai fiziskas personas, bet arī juridiskas, t. i. atsevišķas latviešu organizācijas, biedrības, klubi u. t. t. Šī jautājuma skaidrošanai izraudzīja 5 vīru komisiju, kurai nākošajā sesijā jāsniedz savi atzinumi.

Plašas pārrunas izraisīja arī vispārējais informācijas darbs. Situācijas attēlojums rādīja, ka informācijas darbs lielākoties norit sporādiski, atkarājoties no attiecīgu cilvēku enerģijas un uzņēmības. Zondētas iespējas raidījumiem no Vācijas uz Latviju, kas gan pagaidām atdūrušās uz politiskas un techniskas dabas grūtībām, bet darbs šai virzienā turpināms. Sanāksmē kritizēja LAK EC pasīvitāti informātīvu darbu izdošanā svešvalodās, norādot, ka Nacionālajam fondam Zviedrijā ir gatavi manuskripti, tikai trūkst izdevēju. Atsevišķi padomes locekļi norādīja arī uz nepilnībām Nacionālā fonda darbā; piemēram, vācu valodā izdotā brošūra „Lettland" sava satura dēļ Vācijā nav izplatāma. Pārrunās pamazām izkristallizējās doma, ka informācijas darbs tikai tad ieies aktīvās sliedēs, ja būs iespējams atrast līdzekļus darbinieka algošanai, kas šo informācijas darbu praktiski kārtotu visas Eiropas mērogā. Ieteica līdzekļu sagādes jautājumā konsultēties ar latviešu sūtniecībām.

Izskatot Vācijas latviešu kultūras fonda darbību, sapulce ātri uzdūrās tematam, kas tad no tīri lokālām interesēm pārvietojās uz vispārējo Eiropas latviešu kultūras politiku. Kādā attieksmē atrodas Vācijas kultūras fonds un pie LAK EC pašdarbojošais Eiropas KF? Kas sastāda t. s. Eiropas latviešu kultūras padomi? Šie bija jautājumi, uz kuriem padomes locekļi veltīgi meklēja pilnīgi skaidras atbildes. Eiropas latviešu KF gan vāc līdzekļus visas Eiropas latviešu sabiedrības apjomā, bet, no otras puses, nevēlas respektēt atsevišķo zemju vajadzības. Praksē pierādījies, ka arī lokālajām vajadzībām nepieciešami zināmi līdzekļi, ar kuriem brīvi varētu rīkoties vietējās zemes KF. Sesijas locekļiem neradās arī skaidrība, kā izvēl Eiropas latviešu kultūras padomes sastāvu. Debatēs izskanēja arī pāris asu piezīmju, ka šī „kultūras padome" nav nekas cits kā šaura „draugu būšana", kurā nav ņemts vērā, ka arī atsevišķām zemēm būtu savā līdzrunāšana, padomes sastāvu izraugot. Pie pārrunām par kultūras darbu piešķiršanas nobeiguma pārskats par I Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hamburgā pērnā gadā. Pabeigtais finanču pārskats rādīja, ka svētkos pavisam ieņemts 82000 DM. Ir bijis iespējams segt visas saistības, palicis neliels atlikums, kā arī radušās iespējas radīt fondu nākamo dziesmu svētku (1968. gadā) sarīkošanai.

Bez jau minētajiem tematiem LCP divu dienu sesijā noklausījās ziņojumus par Eiropas latviešu jaunatnes apvienības, Brīvās pasaules latviešu apvienības darbu u. c. Nolēma sagatavot latviešu valodas mācības grāmatu jaukto laulību partneriem, jo atsevišķo apgabalu pārstāvju ziņojumi ļāva secināt, ka divas trešdaļas latviešu laulību ir jauktās. Brīžam debatēs sadūrās arī atsevišķo organizāciju viedokļi, kas, liekas, kulmināciju sasniedza R. Kociņa apgalvojumā „Esmu lepns, ka man ir gods būt LKIA goda biedram!"

Sesiju, kurā piedalījās 16 balsstiesīgu locekļu un kuru vadīja LCP priekšsēdis O. Mazarkevics, pabeidza ar kopīgi nodziedātu „Dievs, svētī Latviju!"

pas.

Vācijas LCP sesijas dalībnieki: 1. rindā no kreisās — Dr. J. Platais, LCP pr-dis O. Mazarkevics, Dr. J. Bračs, LCK pr-dis V. Janums un P. Valters; 2.rindā — kapl. M. Lizdiks, A. Gaujers, A. Homka, J. Daģis un V. Lesiņš; 3. rindā — R. Kociņš (aizsegts), Ž. Jansons, A. Būrmeisters un V. Lēmanis.
Foto: Latvija Amerikā

Iznākuši divi lieli darbi latviešu kultūrai

LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 4. SĒJUMS

un

ASPAZIJAS RAKSTU III. SĒJUMS

PROZA

Saturā: Ieskaņa
romāns RUDENS LAKSTĪGALA
ievads autobiografijai
autobiografija MANA DZĪVE
jaunas ziņas un mat. par rakstnieci.

Ar šo noslēdzas mūsu lielās rakstnieces darbu grupa

DRĀMA — LIRIKA — PROZA

3 lieli sējumi, kopā pāri par 1800 lapp. PROZAS sējums ir izcils ar to, ka tanī ir Aspazijas vienīgais, īsi pirms nāves sarakstītais romāns RUDENS LAKSTĪGALA, ko tikai retais zina.

Visi sējumi pieprasāmi apgādā un visās grāmatnīcās.

Iznācis jauns pilnīgs cenrādis, noderīgs bibliotēkām.

Sākam sagatavošanu lielākajam darbam par mūsu dzimteni, kāds jebkad iznācis, vēl plašāks par pilnīgi izpārdoto Cross Road Country — LATVIA, angļu un latviešu valodās —

LATVIJA 50 GADOS
LATVIA IN 50 YEARS

liela formāta ar pāri par 400 trimdā vēl lielāko tiesu neredzētām illustrācijām.

Tik drīz tas vēl nebūs, galīgā cena vēl nav noteikta, bet kas pasūtinās un iemaksās tagad, to saņems par net. $10.00 eks., kādu eks. skaitu katrs vēlas.

Agrāko Cross Road . . . cilvēki pasūtināja pa 2 līdz 6 eks. katrs, organizācijas pa 10 eks. un vairāk. Tāpat būs arī ar jauno LATVIJA 50 GADOS, jo tas būs vienīgais tāda parauga izdevums vispār, kāds mums ir un bijis, un piemērotākā dāvana draugiem un paziņām.

Izmantojiet lēto iepriekšpasūtinājumu, ar to ļoti atvieglosit un palīdzēsit labu sagatavojumu. Tālāka informācija sekos.

Pasūtinājuma kupons:
Pasūtinu .... eks. lielo izdevumu par Latviju
LATVIJA 50 GADOS — LATVIA IN 50 YEARS
par apgāda palētinājumu, $10.00 par eks. un
samaksai nosūtu .... $ ....
Pēc iznākšanas grāmatas sūtiet uz adresi:
....
....
....

Latvju Grāmata, P. O. Box 332,
Waverly, Iowa. U.S.A.

JĀŅU UZVEDUMS PRIEDAINĒ

Jāņu mistiskais noslēpums glabājas mūsu dvēselēs kā sens paslēpts mantojums no mūsu senčiem, un tādēļ nesams tālāk. Šogad Ņudžersijas latviešu b-bas izkārtojumā Priedainē bija reta izdevība redzēt etnografiski pareizi inscenētu Jāņu uzvedumu. Autore — etnografe Biruta Senkēviča bija devusi visu: sākot ar mīlestību, teiksmainā papardes zieda meklēšanu, Jāņa atnākšanu, jāņugunis, līgobērnu ierašanos un arī ļaunās būtnes netrūka, kā tas mūsu mitoloģijā pieminēts. Režisors Rudolfs Muceniеks bija pielicis daudz pūļu, lai šo 60 personu ansambli saliedētu un visu godam paveiktu. Mēģinājumi sākti jau aprīļa pirmajās nedēļās un turpinājušies līdz izrādei. Uzvedumā piedalījās latviešu biedrības drāmatiskās kopas aktieri, to vidū saimnieces Daces tēlotāja dziedātāja Mirdza Piekalnīte, Kvēkertaunas koris diriģentes Ārijas Šulces vadībā, kas ciemojās kā kaimiņu līgotāji; arī pašu mājas deju kopa Dzintars P. Ozoliņa vadībā. Skatuves iekārtojumam daudz pūļu bija pielicis Augusts Ķiploks, izrādi vadīja Daina Mucenіece.

Par spīti aukstajam laikam, apmeklētāju bija pāri 2000. Par nožēlošanu jāsaka, ka grūti bija uzvedumā runāto sadzirdēt, jo skaļruņi nedarbojās.

Līgošana bija skaista, atgādināja mūsu jaukos bijušos laikus, bet traucēja apstāklis, ka diriģenti nostājās skatuves centrā un diriģēja, kas Jāņos gan nav pielaižams, jo dziedātāji taču bija kaimiņu līgotāji. Lielāko tiesu tēlotāji bija brīvi un atraisīti, ko sevišķi var teikt par saimnieci Daci, bet daži bija pastīvi, kaut Jāņos valda kustības brīvība. Visumā par lielo uzvedumu jāsaka tikai labākais. Pateicība Ņudžersijas latviešu b-bai, režisoram R. Muceniekam un **uzveduma autorei B. Senkēvičai, kas** tautiešiem bija sagādājusi īstu Jāņu noskaņojumu.

Jaunie redzēja, kādi bija Jāņi latviešu dzimtenē un vecajiem atmiņā atausa teiksmainā nakts, kas kā gara mantojums mums nāk līdzi arī svešumā.

A. B.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

MINEAPOLE

● Jēzus ev.-lut. draudzes dievkalpojumi, sākot ar jūliju, notiks katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā, plkst. 8.30 no rīta Olivet lut. baznīcā, 2301 E. Franklina Ave., Mineapolē. Jaunā kārtība dod iespēju apvienot dievkalpojumus ar izbraukumiem uz draudzes locekļu vasaras mītnēm un sadraudzībā baudīt atpūtu brīvā dabā. Pirmajā izbraukumā uz draudzes locekļu Jātnieku ģimenes vasaras mītni Viskonsinā, Menomonijas tuvumā, 80 jūdžu no Mineapoles, 4. jūlijā piedalījās 30 draudzes locekļu un viesu. Draudzīgās pārrunās pie kafijas un dziedot tautas dziesmas, izbraucēji pavadīja jaukas stundas. Jaunatne noskatījās arī Neatkarības dienas parādi Menomonijā.

Nākošais izbraukums pēc 18. jūlija dievkalpojuma uz draudzes locekļu Štolceru ģimenes vasaras mītni pie Priora ezera Minesotā, 35 jūdzes no Mineapoles.

Sākot ar septembri, dievkalpojumi atkal notiks parastajā laikā plkst. 1.30 dienā.

BAFALO

● Pēc vairāku gadu pārtraukuma, 30 jūnija vakarā Zintas Alkas mājā sapulcējās Bafalo jaunieši (skaitā 15), lai ar lielu entuziasmu atsāktu pulciņa darbību. Pārrunāja nākotnes darbību, arī kases stāvokli, ko darīt ar vecā pulciņa atlikušo naudu. Kā padomdevēji no vecā pulciņa piedalījās Izolde Ziverse un Inta un Jānis Reiņi. Par jaunā pulciņa priekšnieku ievēlēja Juri Kāpostu, sekretāri Zintu Alku un kasieri Arminu Pureņu. Sanāksme bija izziņota visiem kolonijas jauniešiem, taču jānožēlo, ka daži nebija ieradušies. Pulciņā iestājušies arī jaunieši no citām dzīvesvietām, kas studē vietējās universitātēs; par ko pulciņa biedri ļoti sajūsmināti, jo šādā veidā iegūst jaunas atziņas par jauniešu darbību citās vietās. Bafalo jaunieši lūdz citus jaunatnes pulciņus uzņemt ar viņiem sakarus, rakstot priekšniekam Jurim Kāpostam, 205 Heath Ave., Buffalo, N. Y., tel: TF 3-9186, vai sekretārei Zintai Alkai, 47 Leamington Place, Buffalo 0, N. Y., tel: TA 2-3579

KLĪVLENDA

● Klīvlendā ir bēdas. Vēl nebija ziedi novītuši uz Klīvlendas kapsētās apglabāto tautiešu kapiem, kad koloniju atkal pārsteidza skumja ziņa: 28. jūnijā agrā rītā negaidot no dzīves šķīries inženieris Alberts Janmejs. Aizgājējs nāca no Liepājas, inženierzinības mācījies Latvijas augstskolā. Bija klusas, saticīgas dabas, iecienīts tautiešu vidū. Bēru namā un Lakeview kapsētā sēru svētbrīdi vadīja māc. Kugrēns. No spēka gados mirušā darba biedra, kollēgas un sabiedriskā darbinieka atvadījās piederīgie, radi un draugi. No studiju biedriem pēdējos sveicienus teica inženieri J. Šalme un E. Sakss.

Mineapoles Jēzus draudzes locekļi un viesi Jātnieku ģimenes vasaras mītnē Viskonsinā: 1. rindā no kreisās sēž — J. Jātnieks, H. Jātniece, M. Ķiploka, māc. E. Ķiploks, draudzes pr-ks A. Leiše, E. Leiše un P. Bekere.
Foto: H. Liepiņš

Arī skautu vadītājiem jāprot maizi cept

ASV latviešu skautu priekšnieks A. Artmanis, atgriežoties no skautu vadītāju kursiem Rietumvācijā un kursiem Anglijā, pastāstīja par pieredzēto.

A. Artmanis, cik zināms, ir vienīgais latvietis, kas pēc otra pasaules kara, darbodamies par skautu vadītāju amerikāņu un arī latviešu vienībās, ar skautu centību un uzņēmību beidzis pasaules augstāko skautu vadītāju kursus „Wood Bage" kursus un ieguvis (no iespējamiem četriem) trīs pakāpes.

Šogad A. Artmani ASV skautu augstāko kursu vadība bija izraudzījusi kursu vadītāju, kā apmācītu skautu vadītājus, kuri atrodas amerikāņu dienestā un dzīvo Eiropā. Kursi notika Gīsenē pie Frankfurtes, Rietumvācijā, kādā pirms pāris gadiem uzbūvētā skautu nometnē, kurā pie ieejas plīvoja ASV un Vācijas karogi. Kursi beidzās jūnija otrā pusē, un tos beidza 45 skautu vadītāji. Tūlīt pēc kursu beigām, A. Artmanis izmantoja iespēju apmeklēt vēl arī Angliju, kur notiekošo Gilvella 317 pasaules skautu vadītāju kursus, kādos jau piedalījās pag. gada vasarā. Šo kursu vadībā Artmanis sastapis vairākus sirsnīgus skautu draugus.

Kad apmeklēju A. Artmani viņa dzīvesvietā Kalamazū, viņš bija tikai pirms dažām dienām atgriezies no ceļojuma un ar labpatiku pakavējās pie redzētā, pastāstot ka viņam bijis uzticēts pienākums apmācīt kursantus, kuru vidū galvenokārt bija šī amerikāņu armijas locekļi ar admirāļa, majora vai pulkveža dienesta pakāpēm. Kursos bija arī kāds skautu vadītājs, kura profesija bija mācītājs.

„Visi veica pienākumus un izpildīja uzdevumus, kādus būtu jāveic zēniem," teica A. Artmanis, atbildot uz jautājumu, vai, piedzīvojušus ļaudis apmācot skautisma mācības, nerodas grūtības. Stāstot par kursu gaitu, viņš uzsvēra lielo disciplīnu, kādā kursanti dzīvojuši, minot izteicienu: „24 stundas dienā tie bija tikai kursanti, kas padoti noteiktai kārtībai,— vienalga, vai tas bija admirālis vai mācītājs." Līdzīgi kursantiem, arī vadītājiem nācies ieturēt noteiktu kārtību. Kā neparastu epizodu A. Artmanis minēja, ka kursantiem bez parastajām skautisma zināšanām un praktiskajiem darbiem, kā maltītu pagatavošanas, jāprot izcept arī maizi. Viss kursu laiks pavadīts neiedomājami katrs centies kaut ko iemācīties vai arī devis savas idejas tālāknešanai zēnu apmācībām atsevišķajās skautu vienībās.

Uz jautājumu, ko iegūst, rīkojot šāda veida kursus, A. Artmanis atbildēja Bēden-Paula vārdiem: „Padziļināt vadītāju domas par skautošanu dzīvē un izmainīt pieredzi, pavadot kursu laiku kopā skautu garā pēc skautu likumiem un solījumiem."

V. Bokis.

Artūrs Valters piecdesmitgadnieks

Viens no pazīstamākajiem un rosīgākajiem DV darbiniekiem ASV — Artūrs Valters 30. jūnijā pārkāpa 50 gadu slieksni. Viņš dzimis Vecpiebalgas pagastā kā lauksaimnieka dēls, pēc Priekuļu lauksaimniecības vidusskolas beigšanas piepulcināts Latviešu leģiona pulkiem, ar kuriem pārstaigāja daudzas kaujas vietas 19. divīzijas sastāvā, pēc smaga ievainojuma Kurzemē evakuēts uz Vāciju, kur vēlāk pievienojās Leģiona daļai, kas atradās Rietumos. Ar to kopā izcieta gūsta grūtības Cēdelgemā. Dibinoties DV organizācijai, A. Valters jau no sākuma dienām aktīvi piedalījās tās izveidošanā. Pēc gūsta ienācis Grosenbrodes karavīru nometnē, viņš piedalījās tās pasākumos, tomēr īsto vietu DV organizācijas darbā atrada tikai pēc ierašanās ASV, kur piedalījās DV apvienības Ņujorkā dibināšanā, būdams no 1953. — 1956. gadam tās valdes loceklis, no 1957. — 1960. gadam tās priekšnieks, pēc tam visu laiku revīzijas komisijas priekšsēdis. Ja šodien sabiedriskā un kultūrālā dzīve Ņujorkā bez DV apvienības grūti iedomājama, tad tas ir lielumties A. Valtera nopelns. Viņa ideja bija arī iegādāt apvienībai īpašumu — namu, kas šodien jau kļuvis īstenība. Kopš 1962. gada A. Valters ir arī DV ASV valdes loceklis un izpilda priekšnieka vietnieka amatu. Savu roku viņš pielicis arī daudzos citos sabiedriskos uzdevumos, ilgus gadus būdams arī Ņujorkas latviešu organizāciju padomes valdes loceklis.

Savu ieiešanu piecdesmitgadniekos A. Valters, tāpat kā visus darbus, izdarīja bez lieka skaļuma, bet jubilejas rīkošanai paredzētos 150 dol. noziedoja DV apvienības Ņujorkā nama vajadzībām. Jāpiezīmē, ka viņš jau tā ir viens no aktīvākajiem nama izbūves talciniekiem.

V. A.

Lasiet jaunāko grāmatu
K. Siliņa
MANA DZĪVE
„K. Siliņa grāmata MANA DZĪVE sarakstīta veiklā stāstījumā ar daudz bagātīgiem un līdz šim nezināmiem faktiem," raksta pazīstamais publicists un bibliografs K. K.
Apgāds LATVJU GRĀMATA

Dr. Eduards Upenieks

Iespaidi ceļojumā pa Eiropu

VI

ALHAMBRA, ALKAZĀRS un ESKORIALS

Granadas vārds katram izsauc atmiņas par skaisto dziesmiņu, kurā tik aizrautīgi jūsmots par skaistajām granadietēm. Īstenībā viņas nav neko skaistākas par sevilietēm, ne par kordobietēm. Tas arī apstiprina faktu, ka šīs dziesmiņas autors (dienvidamerikānis) Granadu vēl nekad nav redzējis. Drīzāk Granadu pašu varētu saukt par vienu no skaistākajām pilsētām Spānijā.

Granada bijusi pēdējā lielākā Spānijas pilsēta, kuru 1492. gadā Ferdinands un Izabella atbrīvojuši no mauriem. Viņu veiklās diplomātijas rezultātā toreiz novērsa cīņas par šo pilsētu, jo kalifs Baodils beidzot padevās labprātīgi. Par to viņam atļauts palikt Spānijā, bet viņš šo piedāvājumu neesot pieņēmis.

Pilsēta ir slavena ar savu pasakaino Alhambru — kalifu pili un cietoksni, kurā neilgu laiku dzīvojuši arī Ferdinands un Izabella. Kolumbs te saņēmis no viņiem naudu savam ceļojumam uz Indiju, kurp braucot atrada Ameriku. Drīz pēc tam šī vieta esot atstāta un aizmirsta.

Alhambra atrodas augstā kalnā, kuram visapkārt skaisti dārzi un brīnišķīgas alejas. Kad pēc 15 minūšu brauciena pa līkloču ceļu nonāk kalna virsotnē, paveras plašs skats pāri pilsētai uz sniegotajiem Sierra Nevada kalnājiem. Katrā šī kalna stūrī rēgojas masīvi Alhambras aizsardzības torņi, kuri savā laikā praktiski bijuši neieņemami. Pati pils, kas tolaik bijusi skaistākais architektūras paraugs visā arabu pasaulē, ļoti labi saglabājusi savu pirmatnējo izskatu. Ir pat salasāmi visi arabu skaistāko dzeju iegravējumi pils sienu velvēs.

Tieši Spānijā, Rietumeiropas kristīgās kultūras ietekmē, arabu kultūra sasniegusi savus ziedu laikus, un Granada bijusi radošākais centrs visā arabu kultūras pasaulē.

Kad Spānijas karaļi Alhambrā vairs nedzīvoja, šī vieta trīs gadsimtus piederējusi klaidoņiem un ielu nabagiem. Tad 1829. gadā še ieradās amerikāņu rakstnieks Irvings Vašingtons, lai uzrakstītu stāstu par šo vēsturisko pili. Kopš šī laika Alhambras vārds kļuvis pazīstams visai pasaulei. Tagad šī vieta kļuvusi par galveno tūristu pievilkšanas centru visā Spānijā. Reizē ar to arī radušies līdzekļi pils uzturēšanai un atjaunošanai.

Arī Granadā, tāpat kā daudzās citās pilsētās, ticīgie Spānijas valdnieki pateicībā par uzvaru pār mauriem uzcēluši greznu katedrāli. Sākumā bijis domāts tajā apbedīt visus turpmākos Spānijas karaļus, bet vēlāk, rodoties Eskorialam, šis nodoms mainīts. Tā Granadas katedrālei blakus piebūvētajā un ļoti mākslinieciski veidotajā kapličā tagad atdusas tikai lielie Spānijas apvienotāji Ferdinands un Izabella. Pati katedrāle ir slavena ar ļoti daudziem mākslas darbiem, ieskaitot tīra sudraba tabernakulu, kas sveŗot apmēram vienu tonnu. Pie viena Dievmātes altāra redzama replika (paša autora kopēta) no Svētā Lukasa gleznotas Madonnas, kuras oriģināls atrodas Romas Dievmātes bazilikā — Santa Maria Maggiore.

Toledo vārds pazīstams no Spānijas pilsoņu kaŗa laika, kad Alkazarā nelieli nacionālistu spēki bija varonīgi izturējuši visspēcīgākos sarkano uzbrukumus. Citādi Toledo slavena ar savām skaistajām baznīcām un it sevišķi ar katedrāli, kas gotu stilā celta 13. gadsimtā un satur daudz mākslas darbu. To redzami Gohas (Goya), Velaskeza, Ticiana un jo sevišķi El Greko darbi. Te atrodami arī visskaistākie kokgriezumi. No mākslinieciskā viedokļa sevišķu vērību pelnī maza apmēra Dievmātes statuja, kuras autors nav zināms. To sauc par smaidošo Madonnu, jo tā esot vienīgā, kas smaidot — tāpēc, ka viņas zodam, acīs raudzīdamies, maigi ar roku pieskaroties pats Dievs — viņas pašas dēls. Pie viena sānaltāra atrodas slavenā El Greko glezna „Hercoga Orgaza nāve". Šai gleznā esot redzami visi Toledo tā laika ievērojamākie cilvēki, ieskaitot pašu autoru.

Netālu no katedrāles atrodas El Greko dzīvojamā māja, kas pārvērsta par mūzeju. Te redzami viņa ievērojamākie darbi, kas gandrīz visi reliģiska rakstura. Tieši El Greko ar saviem nereālajiem tēliem, kas it kā nāk no citas pasaules, esot ievadījis impresionisma virzienu visā glezniecībā. Šo viņa savādo gleznošanas veidu izskaidro arī tā, ka El Greko visus savus modeļus esot ņēmis no garā slimo slimnīcām.

Neviens tūrists Toledo neatstāj, neapmeklējot slaveno rotaslietu kaltuvi, kurā dabūjami neiedomājami skaisti nerūsējoša dzelzs un zelta izstrādājuma darbi.

El Escorial ir karaļu vasaras pils, kuru sauc arī par septīto pasaules brīnumu. Tā bijusi reizē pils un arī dominikāņu klosteris, kuru cēlis Filips II, atzīmējot spāņu uzvaru pie St. Kventinas 1557. gadā. Šai pilī vecais, bet varenākais Spānijas valdnieks priecājies gan par savu drošsirdīgo kaŗavīru uzvarām pie Lepanto (1571. gadā) pret turkiem, gan arī nepatīkami pārdzīvojis savas neuzvaramās armādas sakāvi (1588. gadā) cīņā pret angļu floti.

Eskoriālā redzami daudzi vērtīgi mākslas darbi, ieskaitot neskaitāmus gobelēnus pie sienām, tāpat retus dokumentus un slavenus rokrakstus lielajā bibliotēkā.

La Valle de los Caidos atrodas pāris kilometru no Eskoriala. Tas ir templis un kapa vieta pilsoņu kaŗā kritušajiem — bez izšķirības, kurā pusē tie cīnījušies. Ģenerālis Franko šajā kalna klintīs iebūvētajā bazilikā ielicis ne tikai daudz līdzekļu, bet arī visu labāko, kas spāņiem pašreiz architektūrā un mākslā ir. Zīmīgi, ka daudzajos altāŗu gleznojumos modernisma virziens pilnīgi ignorēts.

LŪGUMS

APCERĒJUMU, LASĪTĀJU VĒSTUĻU UN CITU RAKSTU IESŪTĪTĀJIEM

Laipni lūdzam mūsu laikraksta līdzstrādniekus un citus rakstu iesūtītājus aprakstīt tikai papīra vienu pusi, tāpat rakstīt ar lielākām atstarpēm starp atsevišķām rindām. Ja vien iespējams, lūdzam rakstus arī iesūtīt mašīnrakstā LA redakcija.

VECTĒVA ZINTIS

Par mūsu vēlmēm

Ir labāk dzīvē vēlēties par daudz nekā par maz. Tas,kas vienmēr vēlas par maz, beigās neiegūst neka. Vēlmēm jābūt kā spēcīgam vējam, kas pūš mūsu dzīves laiviņas burās; tikai tā mums var rasties cerība pārcelties uz ilgoto krastu.

Par vergiem un verdzību

Vai nav tā, ka tur, kur vergs ir pieradis pie savas verdzības un neapzinās sava verdzīvas stāvokļa, nav arī vairs cerību uz brīvības atgūšanu? Bet vai nav arī tā, ka pierast pie verdzības spēj tikai tie, kas par vergiem piedzimuši, vai arī tādi, kas nekad nav redzējuši brīvības?

Par vienpusīgu redzēšanu

Tie, kas nesaredz un nespēj izbaudīt skaistumu, tie skata dzīvi tikai no vienas puses, neredzēdami un nenojausdami tās būtiskos apveidus visās dimensijās. Cilvēki, kam tāda vienpusīga redzēšana, arī paši mēdz būt plakani kā dēļi . . .

Par patiesību

Dažam patiesība liekas kā nekad neaizsniedzama kalna galotne, bet citam tā ir visas dzīves būtība, kādēļ nekad nejūtas piekusis tai kalpot.

Par miegainību

Cilvēku lielākais vairums nemīl skatīties uz iekšieni, kas varētu pamudināt viņus turēt spodras savas dvēseles palodas, lai ieraudzītu pats savu un citu miegainību.— Vai nav tā, ka garīgā miegainība ir mūsu laikmeta vislielākais nelaimju cēlonis?

Par mūsu likteni

Ne jau katru savu soli ejam ar iepriekš apzinātu noteiktu nolūku; dažreiz darām to neapzinīgi, tomēr kādas neredzamas un nedzirdamas balss mudināti. Tieši šie neapzinātie soļi, bieži vien, izrādās liktenīgi visai mūsu dzīvei. Tad uzzinām, ka mūsu neapzinīgos soļus vadījis mūsu liktenis. Bet vai liktenis varētu būt neapzinīgs? Vai drīzāk nebūs tā, ka mēs sava likteņa nemaz nepazīstam? — Jā, un nē! Liktenis, ja mēs jau iepriekš to pazītu un zinātu tā izdarības, nebūtu vairs nekāds liktenis.

Cilvēkam nav piešķirta varēšana jau iepriekš izdibināt sava likteņa nodomus; un labi, ka tā: šī nezina liek mums bijībā un nopietnībā vadīt savas dzīves dienas.

Edv. Tūters

Nama mātei

MATI UN TO KOPŠANA

Gandrīz katra meitene, vēl skolas solā sēžot, cenšas sekot modei, matus skrāpējot gan par, gan pret spalvu, frizūras veidojot augstas un kuplas, vai arī — kā nu to katrreizējā mode prasa. Bieži vien jāapbrīno virtuozitāte šinī nozarē, bet gadās arī redzēt, ka par matu kopšanu maz domā. Matus šodien balina, krāso, ilgviļņo, elektriski žāvē, —visas šīs izdarības, piedevām vējš un saule izsūc matiem dabisko eļļu. Arī gadiem ejot, mūsu mati kļūst nespodri un zaudē elastību.

Sausi mati jāieberzē ar karstu eļļu — (Hot oil treatment). To izdara šā: ņem 1 tējkaroti vai drusku vairāk speciālas mateļļas (hair conditioner), uzkarsē, un ar pirkstu galiem vai nelielu vatesvīšķīti ieberzē galvas ādā. To darot, arī mati kļūs eļļaini. Galvu aptin ar dvieli un tā atstāj pa nakti, ja nav iespējams, vismaz 2 — 3 stundas, tad mazgā. Ir ļoti svarīgi, kādu eļļu lieto, jo dažas eļļas mati nespēj uzsūkt. „Studio Girl—Hair conditioner" ir viegla, speciāli gatavota eļļa. Mati to uzsūc, tādējādi atgūstot elastību un spožumu.

Arī labus un veselīgus matus ieteicams šā kopt reizi mēnesī. Sausiem un bojātiem matiem eļļas pelde vēlama pirms katras mazgāšanas.

Bieži rodas jautājums: cik bieži matus mazgāt. Tas atkarājas no matiem, kā arī no vides, kādā cilvēks uzturas. Normāli matus mazgā reizi nedēļā, sausus retāk, taukainus biežāk. Ja mati ir netīri, putekļaini, sasvīduši, zaudējuši elastību — tie ir jāmazgā. Mazgāšanai ņem labu šampoņu. Tie ir dažādi, piemēroti matu iedabai un personīgai gaumei. Šampons pirmā mazgājumā atbrīvo netīrumus. Otrreiz ieputojot, jau putas būs bagātīgākas. Mati jāmazgā un jāskalo vairākos ūdeņos tik ilgi, līdz tie sāk gurkstēt. Bieži blaugznaina galvas āda nav nekas cits, kā tikai nekārtīgas mazgāšanas sekas.Labs speciāla krēma skalojums piedevām piešķirs matiem sevišķu mirdzumu un elastību. Tie labāk padosies veidošanai un būs vieglāk sukājami. Lieko mitrumu izsusina, tad ņem tīru suku. Īsta saru suka būtu tā labākā. Matus sukā gaŗiem, taisniem vilcieniem, līdz tie sausi. Sukāšana nospodrina matu šķiedras un veicina asinscirkulāciju galvas ādā. Eļļaino matu īpašniecēm ieteicams aptīt mīkstu drēbi ap suku, lai liekā eļļa uzsūktos tajā. Tad izšķiŗ un samitrina katru matu posmu atsevišķi, pirms matus sāk veidot un ietīt.

Slapjus matus nekad nevajaga uz veidotājiem tīt, jo tie ir piebrieduši un žūstot bieži lūst.

Vēl gribētu likt ikvienam pie sirds: vērojiet sava ķermeņa vispārējo veselības stāvokli, ēdiet labu, vitamīniem bagātu barību, dzeriet pienu, ēdiet svaigus augļus un nenēsājiet sevī saīgušu prātu, jo jūsu mati ir kā barometrs. Ilgstošas kaites un saīdzis prāts iznīcina matu labo izskatu.

Marija Karole

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

17. jūlijā — DV teātra Sarkangalvītes izrāde Sidrabenē.

25. jūlijā — gadskārtējie bērnu svētki Sidrabenē.

8. augustā — pl. 7 vakā dievvārdu sapulce ar filmu un dziesmām Latviešu namā — Sauciens no Golgatas vadībā.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

NO 9. līdz 11. oktobrim—LNJAK 11. kongress Latviešu namā.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Plaujas svētku balli—bazāru.

14. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gütmanes (no Vācijas) dziesmu un āriju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātra viesizrāde — A. Tipāna režijā.

13. novembrī — Lāčplēšu svētki Saulainē.

24. okt. pl. 6.30 — Sv. Andreja T. Viljama IGUĀNAS NAKTS b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātra viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS —A. Tipāna režijā.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Ugas Granta (no ASV) klavieru vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J. Raiņa „Zelta zirgs" North Toronto Collegiate Institute, 17 Broadway Ave.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. J. Raiņa „Zelta zirgs" izrāde North Toronto Institute, 17 Broadway Ave.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

NIAGARA

17. un 18. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā Sheraton - Brock hotelī un Garden City Beach Ontario ezera krastā.

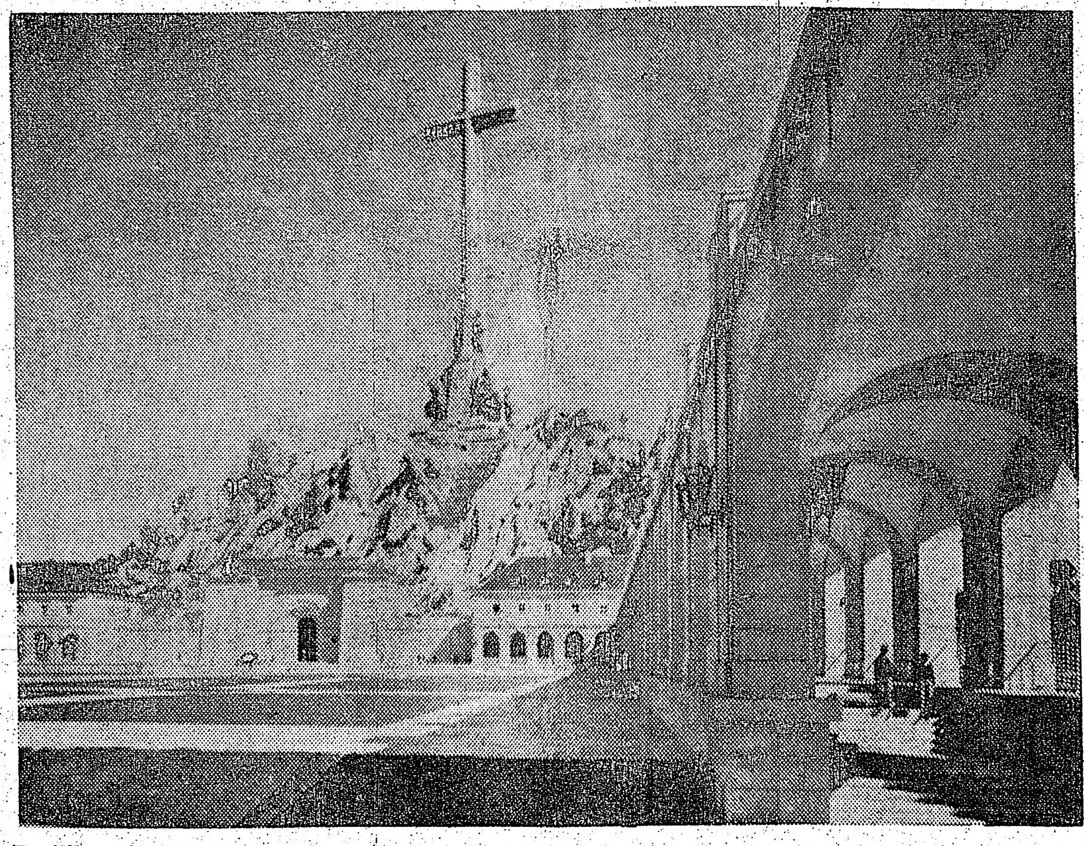

Bazilika pilsoņu kaŗā kritušajiem apmēros ir lielākā pasaulē un iebūvēta klintīs. Krusts virs kalna ir 300 pēdu augsts.

VĒSTUĻU „KAŖŠ"...

(Pārnesums no 2. lpp.)

dēļ sarkanā vēža taustekļi sniedzas pēc Afrikas, Āzijas, Dienvidamerikas un arī pēc Anglijas pa tās pakaļdurvīm, ar „miermīlīgas koeksistences" propagandu aptumšojot naīvu cilvēku acis un prātu". Vai Margareta Karvena var uzrādīt, kurš mans norādījums ir nepareizs un kādus faktu pierādījumus viņa vēl vēlētos? Varbūt, viņa vēlētos zināt, ka ticības vajāšana un baznīcu slēgšana stipri pastiprinājusies pēdējos gados? Krievu koloniālisma imperijas vadītājs Chruščovs vēlējās iznīcināt kristiānismu līdz 1970. gadam un panāca daudz šai virzienā. Piemēram, Pad. savienībā vēl 1959. gadā bija 20.000 — 22.000 baznīcu, bet šodien palicis tikai 7000 — 9000. 1962. gadā vien slēgtas 5000 baznīcas. Ļoti smagi piemeklēta šai ziņā Baltkrievija, kur slēgtas 700 baznīcas. Ukrainas galvaspilsētā Kijevā pirms 1917. gada revolūcijas bija 250.000 iedzīvotāju ar 106 baznīcām, bet 1960. gadā bija 1.200.000 cilvēku un tikai 9 baznīcas. Iedzīvotāju skaits Maskavā 19.7. gadā bija 1.800.000 ar 600 baznīcām, bet 1960. gadā palikušas tikai 34 baznīcas. Smoļenskā pirms revolūcijas bija 36 baznīcas, bet tagad tikai divas. Rietumukrainā Volinijas rajonā vien 1960. gadā slēgtas 180 baznīcas. Jeb, varbūt, Margareta Karvena vēlētos zināt tās 50 baznīcas, kas pēdējā laikā slēgtas Latvijā un kādām vajadzībām tās tagad lieto? 1939. gadā neatkarīgajā Latvijā bija 300 luterāņu baznīcu, bet 1963. gadā ticīgo lietošanā atradās tikai 110. Komūnistu zemju apmeklētājiem ne vienmēr iespējams redzēt visas necilvēcības, jo tūristiem atļauts ceļot tikai pa norādītām vietām, bet tautu balss ir baiļu apslāpēta. Šādi apmeklējumi, kurus Margareta Karvena propagandē, var piedzīvot Džeralda Brūka likteni, kas, krievu apcietināts, tagad atrodas Ļubļankas cietumā. Rietumu spēcīgās valstis nenoliedz Austrumvācijas eksistenci, bet gan neatzīst tās režīmu kā neatkarīgas valsts valdību, jo tauta to nav brīvi ievēlējusi. Šo režīmu neatzīst tāpat, kā britu, amerikāņu un citas lielās Rietumu valstis nekad nav atzinušas Baltijas valstu — Latvijas, Lietuvas, un Igaunijas — iekļaušanu Pad. savienībā, ļaujot to sūtniecībām Londonā, Vašingtonā, Parīzē un citur arvien vēl pārstāvēt šo reiz brīvo un neatkarīgo Baltijas zemju legālās tiesības."

Zem J. Rolava vēstules bija publicēta vietējās britu pretkomūnistu grupas dalībnieka A. Leiseja vēstule, kurā tas norādīja, ka kristiānisma vārdā jādzird daudz blēņu no cilvēkiem, kuriem pašiem nav praktiskas pieredzes dzīvē zem komūnisma. A. Leisejs turpināja: „Jūsu korespondents J. Rolavs ir latvietis, kas tagad dzīvo Anglijā un zina visu par „klauvēšanu pusnaktī pie durvīm." Ir bezkaunīgi izlikties pret tādiem, kas cietuši, ka viņu spīdzinātāju uzskati būtu vairāk vērti ievērošanai. Fakts ir tāds, ka tie, kas brauc uz Krieviju, „lai redzētu paši", lieto vislielāko uzmanību, lai tiktu atpakaļ brīvā zemē un nepiedzīvotu nelaimīgā Brūka likteni, ja krieviem, gadījumā, ievajadzētos atkal kāds nevainīgs cilvēka upuris. Apmeklētāji neredz saslaucītos netīrumus zem tepiķa, kas radušies no krievu imperiālisma."

Ar to abas koeksistences tīkotājas apklusa, bet vietējās pretkomūnistu grupas vadītājs par šīm publicētajām vēstulēm J. Rolavam izteicis atzinību. Pēdējais šai gadā publicējis jau 24 lasītāju vēstules, ieskaitot pēdējās par Baigā gada notikumiem Latvijā, reizē ik mēnesi sniedzot ziņas izdevumam „East West Digest" par pašreizējiem notikumiem okupētajā dzimtenē.

Mikroskops

ASV BAZNĪCAS

ŅUJORKA

Jūlijā un augustā dievkalpojumi Betlēmes baznīcā katru otro svētdienu priekšpusdienā, pl. 11,30.

Jonkeros jūlijā un augustā, katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, pl. 10; 18. jūnijā māc. A. Ozols.

Nometnē abos vasaras mēnešos katru svētdienu dievkalpojumi pl. 11.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons. Tel. FI 3 - 2420.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITĀ

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9325.

25. jūlijā, dievkalpojums Detroitā nenotiks, bet būs izbraukums uz māc[illegible]ja vasaras mītni pl. 12 dienā.

1. augustā, plkst. 11 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

18. jūlijā, dievkalpojums Ann Arborā plkst. 2 p.p.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

24. jūlijā, pl. 7 vakarā svētvakars dievkalpojums.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā, Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 15 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733

25. jūlijā, pl. 11 dienā dievkalpojums. Māc. G. Kness - Knezinskis.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 921—1568.

18. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē; pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

25. jūlijā bērnu svētki Sidrabenē, pl. 9.30 dievkalpojums

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

18. jūlijā, plkst. 10 dievkalpojums Saulainē, pkst. 6 vak. — Toronto.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. jūlijā, pl. 3 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīca, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

1. augustā, pl. 2 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5295.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

25. jūlijā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

15. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā

22. augustā, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

25. jūlijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

8. augustā Varoņu piemiņas dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

15. augustā, plkst. 11 dievkalpojums Ezerkalnos.

22. augustā dievkalpojums nenotiks.

29. augustā, plkst. 11 kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

18. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. A. Voitkus.

25. jūlijā, plkst. 11 Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

31. jūlijā, plkst. 9 vakarā (sestdienā) Tērvetē bērnu nometnes noslēgšanas dievkalpojums svecīšu gaismā, māc. A. Voitkus un māc. V. Šēfers.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 8908.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones svētējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 104 Ager set Road, Scarboro, Stop 19

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 1-1403. Toronto.

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS · NOTĀRS
263 College ielā, Toronto (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111

Meklē vecāku sievieti vai pensionāri, kas vēlētos dzīvot latviešu mājā. Brīva istaba un uzturs, par bērna izvadīšanu uz bērnu dārzu. Pārējais pēc vienošanās. Zvanīt 481—2884.

Kas gr... tas to esat sav... vināju... „Latvi...
Jūs esat i... zālātiem, mežaina... no Toron... pļitas vie... Nenol... Folk Art ... līnā.
METRO ... PARKS ... T...
IGA ... J. ... 169 Danfo...
ACU PĀRI... GATAVOS... RECEPTE... Speciāla a...

MĒS IESPIEŽAM
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪ...
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU ...
KONCERTU PROGRAMMA...
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU ...
VĒSTUĻU VEIDLAPA...
GRĀMATAS, ŽURN...
Labs darbs. · Mērenas ...
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NOD...
LATVIJA - AMERI...
491 College St., Toronto
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Laikrakstam LATVIJA AM...
491 College Street, Toront...
Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJ...
Uz ... uz ... mēnesi...
Adrese: ...
Mr., Mrs., Miss ...
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā n...
... abonementa uzsāk...
(Nevajadzīgo svītro...)
Paraksts ...
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4... par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10...
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson H...
A. LIBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, ...
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, ...
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Il...
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalama...
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand ...
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Phi...
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indiana Ave., Indianapolis...
KANADĀ:
J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, O...
J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Ma...
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶIVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
J. Roze, 890 Lonsdale St., Sudbury, Ont.
ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, L...
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.
VĀCIJĀ:
A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. ...

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM

Tel. LE 1-1403. Toronto.

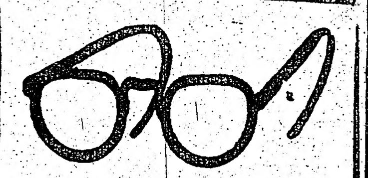

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS · NOTARS

263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-6112, 2-6111

Meklē vecāku sievieti vai pensionāri,

kas vēlētos dzīvot latviešu mājā. Brīva istaba un uzturs, par bērna izvadīšanu uz bērnu dārzu. Pārējais pēc vienošanās. Zvanīt 481—2834.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Jūs esat ielūgti pastaigāties pa zālājiem, puķu dārziem un mežainām ielejām kurā katrā no Toronto 15 parkiem un atpūtas vietām.

Nenokavējiet Metropolitan Folk Art festivālu Toronto saliņā.

METROPOLITAN TORONTO PARKS DEPARTMENT

Tālr. 487—5291

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

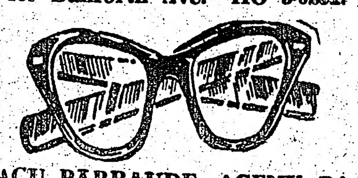

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

KUNGS, VIENINIEKS,
m e k l ē
lielu gaišu
ISTABU
ar virtuves lietošanu.
Zvanīt katrā laikā —
535—7075.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz L A T V I J U.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 COLLEGE ST.,
TORONTO 4. ONT.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kaŗa invalīdiem, leģionāriem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesietā grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3.-.
DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

TĪRU TEPIĶUS un POLSTERĒTAS MĒBELES JŪSU MĀJĀS
Tepiķi 6 c kvadrātpēdā, dīvāns un krēsls — $8.00.
Labs lietpratēja darbs.
Zvanīt vakaros WA 5 — 1260 S. ŠAKINS

SKAISTO 1000 SALU VIDŪ (Thousand Islands)

‚HAY ISLAND LODGE'

Gananoque, Ontario. Pusceļā starp Toronto un Montreālu. Šogad atvērta ar vai bez pansijas. Ideāla vieta atvaļinājuma pavadīšanai.

MAKŠĶERNIEKU PARADĪZE

Lūdz rakstīt: K. Kalnins, P. O. Box 192 Gananoque, Ont.
Zvanīt 382-3519 vai 382-4269.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTIS sazināties ar:

V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 · 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LIBJETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49 05.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19 47.
R. Diķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20. Ind.

KANADĀ:

J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
J. ZARIŅŠ — 113 Lanark St., Winnipeg, Man.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶIVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
J. Roze, 890 Lonsdale St., Sudbu ry, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:

A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. 60.

LAI JUMS PIETIKTU

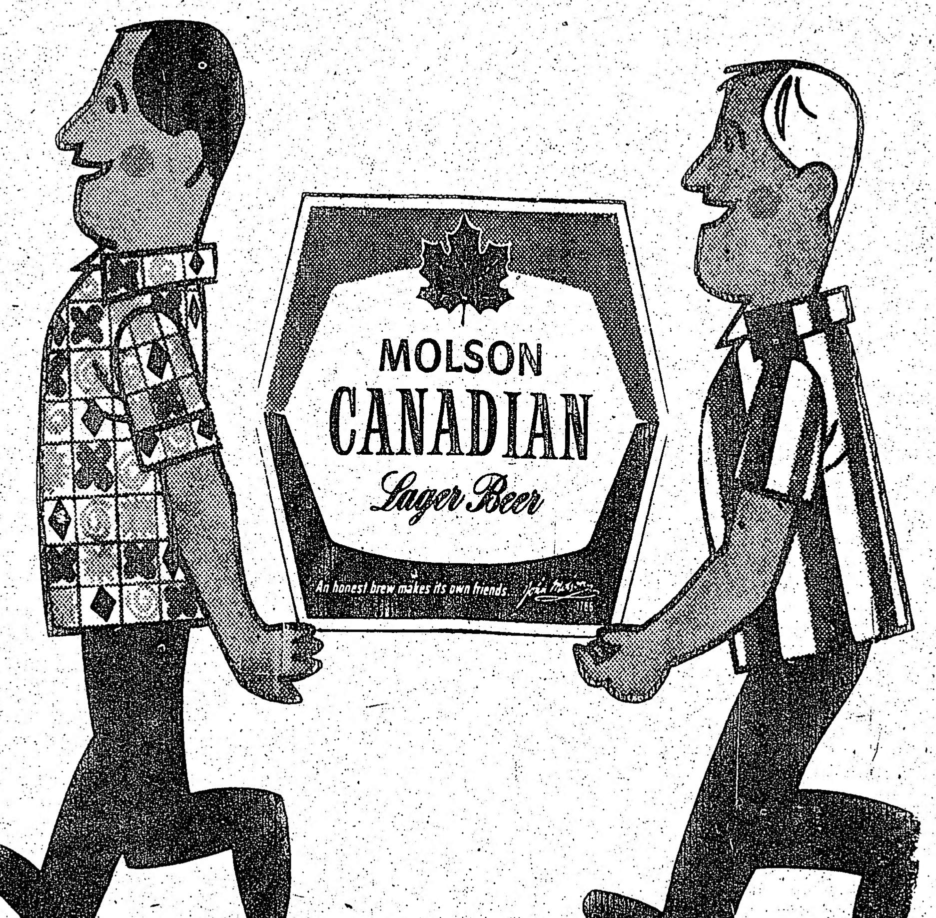

nedēļas nogalē...

Pārliecinieties, lai jums būtu pietiekami Molson Canadian nedēļas nogalē. Molson Canadian alus ir skaidrs un lielisks, speciāli brūvēts jūsu garšai. Priecājieties, baudot Molson Canadian . . . alus draugiem.

MOLSON'S
NEATKARĪGA ALUS DARĪTAVA
KOPŠ 1786. G.

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU PILNVĒRTĪGĀK!

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

J. Sarma — RŪSA, romāns	$ 3.80
E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZĒNA PRIEKI un BĒDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITĀS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKĀ SEPTĪMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMĒDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — KVINKU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Bīskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTŪŠOS SALEŅAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA	$ 3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS	$ 2.80
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE	$ 2.50
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti	$ 3.50
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA	$12,60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBECE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Ošs — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr. vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ.
491 College St.,
Toronto 4, Ont.

SPORTS

LATVIEŠI VIEGLATLĒTIKAS LAUKUMOS

Tikai tagad saņemta ziņa, ka 4. maijā Ratgersa universitātes (Ņubransvikā, Ņudžersijā) students Jānis Dzelzkalns savas universitātes sacīkstē pret Lafayette kolledžu uzvarējis 2 jūdžu (3218,694 m) skrējienā teicamā 9:07,8 min. laikā, par 13,3 sek. labojot Aša Pētersona 1958. gadā sasniegto trimdas latviešu rekordu (9:21,1 min.). Ja vien J. Dzelzkalnam šai skrējienā būtu uzņemts arī oficiāls starplaiks par 218, 694 m īsākajā 3000 m distancē, rekordu sarakstos noteikti būtu svītrojams arī Aša Pētersona 1958. gadā sasniegtais trimdas latviešu rekords 3000 m (8:41,4 min..).

Ņudžersijas kolledžu meistar sacīkstēs 19. maijā J. Dzelzkalns savukārt izcīnījis 2. vietu 1 jūdzes (1609,347 m) skrējienā 4:12,8 min. laikā un 2. vietu 2 jūdžu skrējienā — 9:18,2 min. Viņa rezultāts 1 jūdzē ir trimdas latviešu visu laiku otrs labākais sasniegums šai distancē, tūlīt aiz Aša Pētersona 1959. gadā sasniegtā trimdas latviešu rekorda (4:10,3 min.).

Kalifornijas universitātes (Berkelejā, Kalifornijā) students Gunārs Liepiņš starpskolu sacīkstēs vairākkārt veicis 1 jūdzes skrējienu, un viņa šīs sezonas labākais laiks ir 4:20,8 min. Salīdzinot ar pagājušā gada sezonu (4:30,0 min.), progresēts par 9,2 sek.! Vasarā G. Liepiņš nodomājis startēt amerikāņu amatieru sporta apvienības (AAU) sacīkstēs un Ziemeļkalifornijas latviešu sporta kopas Venta (Palo Alto, Kalifornijā) pārbaudes sacīkstēs.

10. gadskārtējās Indianas pavalsts amatieru sporta apvienības (AAU) atklātajās meistarsacīkstēs Indianapolē 12. jūnijā savus gadskārtējos panākumus atkal uzrādīja abi latviešu vieglatlētu saimes veterāni — Ivars Veldre un Valda Grīslīte. 9 dalībnieku konkurencē I. Veldre sekmīgi aizstāvēja savu iepriekšējā gadā izcīnīto pavalsts AAU meistartitulu diska mešanā, uzvarot ar 41,695 m, bet lodes grūšanā 10 dalībnieku konkurencē palika 5. vietā ar 13,695 m. Sieviešu sacensībās pirmoreiz Indianas pavalsts AAU meistarsacīkšu vēsturē notika diska mešana, V. Grīslītei 8 dalībnieču konkurencē izcīnot 3. vietu ar 23,825 m, bet lodes grūšanā 15 dalībnieču konkurencē sacenšoties ar trīs ASV vidējo pavalstu labākajām lodes grūdējām, ierindojoties 5. vietā ar 9,205 m.

Indianapoles latviešu vieglatlētu pēdējās internās pārbaudes sacīkstēs G. Grīslītis veica tāllēkšanā 5,51 m, bet V. Grīslīte grūda lodi 9,015 m.

Grand Rapidu latviešu vieglatlētu šī gada sezonas labākie sasniegumi savu kolledžu un vidusskolu sacensībās bijuši šādi: Jānis Cibuļskis 1 jūdzes skrējienā — 4:30,5 min., 2 jūdžu skrējienā — 10:30,3 min un 14 jūdžu skrēj. 21:24,1 min., kas ir trimdas latviešu pirmrekords; Ēriks Jansons 440 jardus veicis 52,3 sek.; Jānis Āboliņš 880 jardus — 2:10,7 min. un kārtslēkšanā — 3,12 m; J. Didrichsons 1 jūdzes skrējienā — 4:55,7 min.

Maunt Plezentā, Mičigenā, 17 g. v. Mārtiņš Vitants tāllēkšanā sasniedzis 6,10 m un augstlēkšanā — 1,72 m.

G. Grīslītis

JAUNA DV FUTBOLISTU UZVARA

Toronto DV futbolisti līgas spēlē sacentās ar CBC vienību, panākot pelnītu 3:0 (3:0) uzvaru. DV vienpadsmits pārņēma iniciātīvu jau ar spēles sākumu un dominēja visu 1. puslaiku, ar E. Buša, A. Rodes un A. Liepas raidījumiem panākot 3:0 vadību. Sacensības turpinājumā spēles gaita bija izlīdzināta. Nevienai vienībai neizdevās gūt vārtus, un tā spēle beidzās ar 1. puslaika rezultātu. Latviešu vārtos labi darbojās A. Rāva.

Ar šo panākumu Toronto DV futbolisti aiz vadošā Toronto Celtic kluba kopā ar Scarborough Scots vienību izvirzījušies savā līgā — Toronto apgabala futbola savienības III austrumu divizionā — 2. vietā.

R. K.

NĀKOŠĀ FUTBOLA SPĒLE

Pēc 14. jūlija plkst. 7 vakarā Greenwood laukumā notikušās līgas spēles pret Queenspark vienību, nākošā sacīkste Toronto DV futbolistiem paredzēta svētdien, 18. jūlijā, plkst. 2 dienā pret Scarborough Scots vienību Highview laukumā Skarboro

PADOMJU SAVIENĪBAS BASKETBOLA IZLASE BEZ LATVIEŠIEM

14. Eiropas meistarsacīkstes basketbolā vīriešiem šogad notiek Maskavā. Kā jau iepriekš paredzēja, uzvarēja Pad. savienība, kurā šogad pirmo reizi kopš daudziem gadiem nebija latviešu spēlētāju. Uzvarētāju veiksmīgākais punktu guvējs bija Kauņas Žalgira kluba spēlētājs — 1.94 m garais M. Paulauskas, kas ieguva kopsummā 130 punktu. Paulauskas pirms iedalīšanas valstsvienībā spēlēja Krievijas jaunatnes izlasē. Finālā Pad. savienība tikās ar Dienvidslaviju, uzvarot ar 58:49. Polija pieveica Itāliju ar 96:70 un ierindojās trešā vietā. Tālāk sekoja Italija, Bulgārija Izraēla, Čechoslovakija, Grieķija, Francija, Austrumvācija, Spānija, Somija, Rumānija, Rietumvācija, Ungārija un Zviedrija. Pirmās Eiropas basketbola meistarsacīkstes. kā atceramies, notika 1935. g. Ženevā, meistartitulu iegūstot Latvijai, 2. bija Spānija, bet 3. Čechoslovakija.

KONSERVĀTĪVIE PRASA VILSONA ATKĀPŠANOS

„Strādnieku partijas valdība tagad iegājusi normālās sliedēs un tiktāl nostabilizējusies," pirms 2 ned. sacīja Anglijas ministru prezidents Vilsons, „ka 1965. gadā vispārēju vēlēšanu nebūs."

Pag. nedēļas vidū Anglijas parlamentā ārkārtīgi nepatīkamu pārsteigumu piedzīvoja ministru prezidenta Vilsona sociālistu valdība. Apakšnama debatēs par jaunu finanču likumu pieņemšanu un nodokļu paaugstināšanu valdība sadūrās ar ārkārtīgi spēcīgu opoziciju, kas nobalsošanā pat ieguva vairākumu. Šeit gan jāpasteidzas uzsvērt, ka debates un arī nobalsošana notika pustukšā apakšnamā: no 630 deputātiem bija ieradušies tikai 346. Nobalsošanā opozicija guva 14 balsu vairākumu, kas ātri vien pārvērtās konservātīvo saucienos, prasot ministru prezidenta Vilsona atkāpšanos.

Šis apakšnama notikums pie valdības atkāpšanās vēl nenovedīs, bet tas, droši vien, novedīs pie nepieciešamības Vilsonam prasīt uzticības nobalsošanu parlamentā. Un strādnieku partijai ir tikai 4 deputāti vairāk nekā konservātīvajiem un liberāļiem kopā. Vadoties no šāda gandrīz neeksistējoša vairākuma, uzticības nobalsošana var izvērsties valdībai ārkārtīgi riskantā procesā: ja valdība vairākumu neiegūst, tā spiesta atkāpties. Ministru prezidents Vilsons līdz šim sabijis amatā 9 mēnešus. Un pašreiz liekas, ka jaunas vispārējas vēlēšanas Anglijā vēl 1965. gadā nemaz nav izslēgtas.

TORONTO VASARAS MŪZIKAS FESTIVĀLS

Toronto pilsētas parku un atpūtas departamenta sarīkojums Toronto Mūziķu apvienības atbalstā, ar skaņu plašu rūpniecības un Toronto Daily Star ziedojumiem.

TREŠDIEN, 14. JŪLIJĀ

8.30 vak. RIVERDALE PARKĀ (austrumu klajumā) Hūtenenijs: — The Allen Ward Trio, Adam Timoon, Carol Peleck un Klaas Van Graft

8.30 vak. MONARCH PARKĀ — tautas dejas.

CETURTDIEN, 15. JŪLIJĀ

7.30 EGLINTON PARKĀ — Sonny Greenidge kvartets, Ron Rully septets.

8.00 vak. NATAŅA FILIPA LAUKUMĀ — kosmopolitisks koncerts.

8.30 vak. HIGH PARKĀ — tautas dejas.

8.30 vak. KEW BEACH — tautas dejas.

PIEKTDIEN, 16. JŪLIJĀ

8.30 vak. RIVERDALE PARKĀ — Apļa dejas — Johnny Lindon ar orķestri.

SESTDIEN, 17. JŪLIJĀ

8.00 vak. WILOWVALE PARKĀ — Originals kluba kapella

SVĒTDIEN, 18 JŪLIJĀ

2.30 p.p. HIGH PARKĀ — ģenerālgubernātora zirgu sardzes kapella.

2.30 p.p. KEW GARDENS — Karaliskā pulka kapella

5.30 p.p. HIGH PARKĀ — ērģeļu koncerts.

8.00 vak. EXHIBITION PARKĀ vasaras koncerts. George Crum vadībā. Viesojas James Morton

ĢEN. TEILORS ATKĀPJAS

NĀKAMAIS ASV SŪTNIS SAIGONĀ BŪS HENRIJS KABOTS LODŽS, KAS ŠO AMATU PILDĪJA JAU AGRĀK — PIRMS IESAISTĪŠANĀS 1964. GADA PREZIDENTA VĒLĒŠANU KAMPAŅĀ

Aizmirsdams partiju domstarpības un faktu, ka Lodžs savā laikā bija pat republikāņu kandidāts prezidenta vēlēšanās, ASV prezidents Džonsons izraudzījis viņu par jauno amerikāņu sūtni Saigonā. Pagājušās nedēļas otrā pusē sūtnis ģen. Teilors atlūdzās no amata. Agrākā ASV bruņoto spēku štāba priekšnieka īsā diplomātiskā karjēra Vietnamā nebija nekāda sekmīgā. To apzinājās kā Vašingtona, tā, acīm redzot, arī pats ģenerālis. Tagad viņa vietā nāk viens no vispiedzīvojušākajiem amerikāņu diplomātiem. Henrija Kabota Lodža laikā Saigonā valdīja nesalīdzināmi lielāka kārtība un noteiktība kā jebkad pirms tam. Prezidents Džonsons cer, ka Lodžam savus panākumus izdosies atkārtot. Katrā ziņā ir ļoti zīmīgi, ka Džonsons meklējis savu sūtni republikāņu rindās. Tātad, viņš grib Saigonai dot nevis kādu savas partijas cilvēku, bet labāko, kāds iespējams. Henrijs Kabots Lodžs savā laikā atkāpās no sūtņa amata Dienvidvietnamā, lai iesaistītos 1964. gada prezidenta vēlēšanu kampaņā. Brīdi viņš pat cerēja uz republikāņu kandidātūru, vēlāk pieslējās grupai — pret Goldvoteru un mēģināja apturēt vēlāk tik nesekmīgo Arizonas senātoru. Vairākus gadus Lodžs bijis arī ASV sūtnis Apvienotajās nācijās. 1960. gadā, kad prezidenta vēlēšanās republikāņu kandidāts bija Ričards Niksons, Lodžs kandidēja uz viceprezidenta amatu.

Lodža atgriešanās Saigonā var nozīmēt vienīgi ASV diplomātiskas un militāras ofensīvas sākumu. Aizsardzības loma spēlēta pārāk ilgi un bez jebkādiem redzamiem panākumiem. Vienīgā vieta, kur amerikāņi un dienvidvietnamieši parādījuši iniciātīvu, ir gaisa karš. Bet tas līdzšinējos apmēros nav spējis pārtraukt Ziemeļvietnamas atbalstu komūnistu partizāņiem.

☆

Pagājušās nedēļas nogalē par kaŗa darbību Vietnamā komentārus sniedza prezidents Džonsons. Pēdējās nedēļās, kā zināms, strauji pastiprinājušies komūnistu uzbrukumi, vairojušies zaudējumi abās pusēs. Augusi Ziemeļvietnamas regulārā karaspēka iefiltrēšanās Dienvidvietnamā, lai sniegtu palīdzīgu roku komūnistiskajiem vietnamiešiem.

Runājot savā tik raksturīgajā monotonbalsī, prezidents sacīja, ka situācija Vietnamā klūs ļaunāka pirms tā uzlabosies. „Man nav nedz rožaina, nedz drūma ziņojuma", paskaidroja prezidents, uzsvērdams, ka, liekot savu godu ķīlā, ASV solījušas palīdzēt Dienvidvietnamai un savu solījumu pildīs. Pašreiz Dienvidvietnamā jau atrodas vairāk nekā 60.000 amerikāņu karavīru. Tuvākā nākotnē šo skaitu pal'elinās uz 75.000 un ,ja militārā situācija to prasīs, arī uz 100.000 vīriem.

Īsumā pieskardamies militārajai stratēģijai. prezidents lika saprast, ka komūnistu rindās pēdējā laikā manīts zināms sajukums. Komūnisti pārsteigti, ka viņu līdzšinējā taktika vairs nedod agrākos panākumus. Komūnisti strauji palielinājuši uzbrukumu skaitu, ciešot smagus zaudējumus. Prezidents gribēja likt saprast, ka viņa uztverē komūnistu uzbrukumi tagad atgādina nogurušu bokseri, kas aizmiegtām acīm izmisīgi sit uz visām pusēm cerībā trāpīt pretinieku, bet saņem tikai jaunus trāpījumus pats.

Prezidents kategoriski noliedza baumas, ka ģen. Teilors būtu atlūdzies no amata domstarpību dēļ ar Balto namu. Ģenerālis esot akceptējis Saigonas amatu uz vienu gadu. Viņš no posteņa atkāpies personīgu iemeslu dēļ. Prezidents Džonsons preses pārstāvjiem Vašingtonā paskaidroja, ka viņam Vietnamas situācija būšot daudz skaidrāka jau tuvāko dienu laikā, jo aizsardzības ministrs Maknamara un jaunieceltais sūtnis Lodžs pašreiz atrodas ceļā uz Saigonu.

Prezidenta runā mazliet pārsteidza klusēšana par gaisa uzbrukumiem Ziemeļvietnamai, par šo uzbrukumu politisko un militāro nozīmi. Prezidents arī nepieminēja faktu, ka Ziemeļvietnamā jau vistuvākajā nākotnē būs pabeigta četru padomju pretgaisa raķešbāžu būve. Džeralds Fords, republikāņu līderis tautas pārstāvju namā, pieprasīja nekavējošu šo bāžu iznīcināšanu, jo tās apdraud amerikāņu dzīvības.

No prezidenta Džonsona runas var nepārprotami redzēt, ka amerikāņi Vietnamā tiecas uz pilnīgu militāru uzvaru, gribot vismaz radīt tik lielu militāru spiedienu pret komūnistiem, ka tie justos spiesti sēsties pie sarunu galda.

Politiskais apskats

Dažādos militārajos konfliktos, Vietnamu ieskaitot, amerikāņi kopš otra pasaules kaŗa beigām zaudējuši 160.000 ievainoto un kritušo. Dienvidvietnamā laikā starp 15. jūniju un 3. jūliju krituši 40 amerikāņu, 1900 dienvidvietnamiešu un 4556 komūnistu partizāni. Kādā nesenā runā Vašingtonā ASV prezidents Džonsons uzsvēra, ka šie zaudējumi pasargājuši brīvību Grieķijai, Turcijai, Persijai, Formozai, Libānai un Dienvidkorejai. Ja nebūtu notikusi amerikāņu iejaukšanās, minētās valstis tagad atrastos komūnistu agresoru rokās.

☆

Pagājušo ceturtdien 170 jūdžu ziemeļaustrumos no Vankuveras eksplodēja kāda CPA pasažieru lidmašīna, nogalinot 52 personas. Karaliskā Kanadas jātnieku policija uzsākusi sīku lidmašīnas drupu un nogalināto pasažieru pagātnes pētīšanu, vadoties no aizdomām, ka lidmašīnas katastrofas iemesls bijis tajā paslēptas bumbas sprādziens. Aculiecinieki stāsta, ka lidmašīna eksplodējusi gaisā, liekot lietpratējiem domāt, ka kāda bumba varētu būt bijusi paslēpta vienā no četriem lidmašīnas bagāžas nodalījumiem.

☆

Dienvidvietnamā bez pašiem dienvidvietnamiešiem pašreiz cīnās amerikāņi, austrālieši un korejieši. Pagājušās nedēļas nogalē Jaunzēlandes ministru prezidents Holīoks paziņoja, ka 120 vīru liela artilerijas vienība izlidos uz Dienvidvietnamu jau tuvāko dienu laikā. Ja nepieciešamība prasīs, pirmajai baterijai sekos citas. Dienvidkoreja, starp citu, Dienvidvietnamai apsolījusi veselu kaujas divīziju.

Jaunzēlande savus artileristus bija apsolījusi jau pirms ilgāka laika. Bet visa izbraukšanas sagatavošanās tika pārtraukta kopvalsts ministru prezidentu konferences laikā Londonā, kad Anglijas ministru prezidents Vilsons nodibināja savu četru valstu miera komisiju. Jaunzēlandes valdība domāja, ka tās kaŗaspēka sūtīšana uz Vietnamu laikā, kad pārējās britu kopvalsts nācijas pūlas Vietnamas miera labā, būtu nelojāla rīcība. Turpretim tagad, kad miera misija tik neglābjami iestrēgusi purvā, Jaunzēlandes valdībai vairs nav iemesla kavēties ar dotā solījuma pildīšanu, reizē ar to piešķirot Vietnamas kaŗam jau daudz starptautiskāku raksturu — tieši to, ko Vašingtona tik ļoti censās panākt.

☆

Francijas prezidenta de Golla „nē" kļuvis tikpat pazīstams Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijā un Eiropas kopējā tirgū, kā Pad. Savienības „ņet" Apvienotajās nācijās. Francija nule paziņojusi, ka nav ieinteresēta iestāties ASV aizsardzības ministra Maknamaras proponētajā NATO atomieroču komitejā.

Šī gada 31. maijā, NATO aizsardzības ministru konferences laikā, Maknamara ieteica sastādīt četru vai piecu ministru komiteju, kuras uzdevums būtu uzlabot pastāvošās sazināšanās sistēmas atomieroču lietošanas nepieciešamības gadījumā. To Vašingtona uzskatīja par pirmo soli citu valstu iesaistīšanā atomstratēģijas lēmumos. Atbildē Maknamaras priekšlikumam Parīze pskaidro, ka, pēc tās domām, jautājums nav pietiekami svarīgs Francijas aizsardzības ministram. Ja turpretim citas valstis būtu ieinteresētas piedalīties un darboties šādā komitejā, Francijai nav nekādu iebildumu.

Francijas negatīvā nostāja liek sevi manīt arī Eiropas kopējā tirgū, pie kam tādos apmēros, kā var novest pie šīs saimnieciskās kopības bojā ejas.

Pagājušā nedēļā Francija atklāti boikotēja divas kopējā tirgus valstu debašu grupas Briselē. Žans Marks Begners, Francijas pārst. kopīgā tirgū, izteicās, ka Francija kopīgā tirgus darbībā nepiedalīsies tik ilgi, kamēr nebūs atrisināts lauksaimniecības politikas jautājums. Protams, tādā veidā, kādā grib ģen. de Golls. Kamēr Francija vēlas kārtot kopīgā tirgus valstu lauksaimniecības finances neatkarīgi no politikas, pārējās piecas valstis lauksaimniecības finančēšanu grib savienot ar federāliem budžetiem, tāpat prasa lielāku teikšanu Eiropas kopīgā tirgus parlamentam.

Rietumeiropā vienīgā valsts, kas neslēpj savu prieku par kopīgā tirgus nesaskaņām, ir Anglija, kuras iestāšanos saimnieciskajā saimē nobloķēja prezidents de Golls. Angļi domā, ka, kopīgā tirgus politiskam klimatam mainoties, viņiem varētu paverties durvis uz piedalīšanos.

☆

Viens no iemesliem, kādēļ Dienvidamerikas republiku vairums pretojas pastāvīgas miera armijas domai, ir neziņa par to, kad un kā šāda armija būtu izmantojama. Otrs iemesls ir neslēptas bailes, ka amerikāņi šādus spēkus varētu mēģināt izmantot savu personīgi interešu veicināšanai, resp. tiklīdz sāk likties, ka kādā Dienvidamerikas daļā draud kreiso apvērsums, amerikāņi militāri iejauktos, bet praksē šo iejaukšanos veiktu Amerikas valstu organizācijas miera sargāšanas armija.

Amerikas valstu organizācijai vēl vienmēr nav izdevies atrast formulu miera nostabilizēšanai Dominikā. Pagājušās nedēļas otrā pusē, citējot braziliešu virspavēlnieku, kreisā spārna nemiernieki tīšu prātu uzbruka un apšaudīja Amerikas valstu organizācijas spēkus, nolūkā traucēt miera misijas darbību.

Amerikas valstu organizācija Dominikā grib panākt situāciju, kurā iespējams sastādīt pagaidvaldību, kas pārvaldītu valsti līdz vispārējām vēlēšanām. Bet ģen. Imberto vadītā junta un nemiernieki nespēj vienoties nedz par pagaidvaldības sastāvu, nedz par tās prezidentu.

Padomju savienībā pieņemas Staļina kults.

Kremļa valdnieki: — Man liekas, ka mums kāds seko!

— Nieki, bet nepiesauc velnu, kamēr tā nav klāt! Ed. Keiša karikatūra

Saspīlēts darba roku trūkums Vācijā

Rietumvācijas galvenās statistiskās pārvaldes gada kvartāla ziņojums liecina, ka konjunktūra darba roku tirgū vēl nekad nav bijusi tik saspīlēta kā šinī vasarā. Nedabīgi liela ir relācija starp darba piedāvājumu resp. brīvām vietām un darba ņēmējiem resp. bezdarbniekiem. Visā bundesrepublikā, ieskaitot Rietumberlīni, acumirklī ir brīvas 661.000 darba vietas, no tām 364.200 vīriešiem un 296.800 sievietēm. Tai pašā laikā visas republikas mērogā darba pārvaldēs reģistrēti 126.900 bezdarba pabalsta saņēmēju, t. i. bezdarbnieki. Salīdzinot ar pērnā gada stāvokli, atklājas, ka darba vietu piedāvājums pieaudzis par 46.700, bet bezdarbnieku skaits samazinājies par 19.800. Darba roku trūkums nav aprobežojams tikai uz kādu atsevišķu rūpniecības nozari, bet aptveŗ visu saimniecisko dzīvi. Lielākie federātīvās republikas laikraksti nedēļas nogalēs iznāk ar puspmārciņu biezu sludinājumu nodaļu, kurā galvenokārt sludinās darba devēji. Meklē industriju menedžerus, rūpnīcu direktorus; ārkārtīgs pieprasījums ir pēc technisko nozaru speciālistiem, kulinārās industrijas strādniekiem, biroju darbiniekiem, kā arī strādniekiem — nespeciālistiem. Milzīgs ir skolotāju trūkums, un gandrīz visās Vācijas skolās audzēkņu skaits uz viena skolotāja ir nesamērīgi liels. Tikpat kā neiespējami dabūt restorānu, kafejnīcu apkalpotājus, un bijis daudz gadījumu, kad attiecīgi uzņēmumi spiesti slēgt durvis personāla trūkuma dēļ.

Tai pašā laikā, kā redzams statistiskās pārvaldes ziņojumā, pašreiz Vācijā, ieskaitot Rietumberlīni, pavisam nodarbināti 1.062 miljoni ārzemju strādnieku jeb, kā tos te tagad parasts saukt, „viesu strādnieki" (Gastarbeiter), šādā veidā izvairoties no Hitlera laika apzīm. „Fremdarbeiter". Ziemeļreinas - Vestfāles pavalstī, kurā atrodas Rietumvācijas saimniecības pamati — tērauda un akmeņogļu rūpnīcas, nodarbināti 352.800 ārzemju strādnieku. No tiem 81.000 nāk no Italijas, 59.400 — Grieķijas, 57.900 — Spānijas, 40.700 — Turcijas un 3700 iebraukuši no Portugales. Ja kādu dienu šie ārzemju strādnieki darbā neierastos, tad Vācijas rūpniecība dažu stundu laikā sabruktu. Ja tai pašā laikā restorānus un kafejnīcas atstātu itaļu sulaiņi, durvis būtu jāaizveŗ arī šai sabiedrisko pakalpojumu industrijai.

Šis milzīgais ārzemju darba potenciālis, nākdams no dažādu tautu mentālitātes vidus, rada jaunas un interesantas, bet arī sarežģītas socioloģiskas situācijas. Daļa strādnieku Vācijā ierodas kā vientuļnieki un apmešanos atrod fabriku iekārtotajās kopmītnēs. Tūdaļ uzpeld jautājums, kā ievirzīt šos cilvēkus darba brīvajā laikā, kā iekļaut normālā sabiedriskā dzīvē, piemērojoties darba devējas zemes ļaužu ieražām. Daļa strādnieku ar laiku pārved arī ģimenes, kas dienvidu tautām pa laikam nav no mazajām. Un daudzbērnu ģimenes, pēc vācu sociālajiem likumiem, bauda dažādas priekšrocības, gan atbrīvojot ģimenes galvu no nodokļiem, gan izmaksājot ievērojamu ģimenes piemaksu. Tā, piemēram, ģimene ar 8 bērniem jau it pieklājīgi var dzīvot bez darba, tikai uz valsts izmaksāto bērnu piemaksu pamata vien. Par nožēlošanu, visas šīs ēnas puses vācu rūpniekiem un sabiedrībai jāuzņem ar klusu ciešanu, jo sarkanie cipari darba spēka grāmatvedībā liek laipni apieties ar katru strādāt spējīgu cilvēku.

P.A.S.

FIDELA KASTRO MĀSA LIECINA

Ar virsrakstu „Kastro varas sapnis" Sanfrancisko „Examiner" jūnijā bija ievietojis Kastro māsas Žuanitas liecību Neamerikāniskas aktīvitātes komitejai, kurā Kastro jaunākā māsa apgalvo, ka Kubas diktātors nekavētos lietot krievu raķetes pret ASV, ja viņam tādu vēl būtu. Žuanita Kastro izteicās, ka daudzās vietās Kubā jau izcēlušies nemieri pret režīmu. Ziņas par to, protams, līdz ārzemēm nenokļūst. Augsti valdības ierēdņi arī plānojot sazvērestību komūnistu režīma gāšani Kubā.

„Esmu pati lieciniece visiem barbarismiem manā zemē," teica Fidela Kastro māsa, uzskaitot priesteru izraidīšanas, baznīcu pārvēršanu valdības iestādēs un noliktavās, preses brīvības iznīcināšanu un — lasi un brīnies, „visu zemju proletāriešu apvienošanas' dīvainā izpratne Kubā — nēģeru vajāšanas... Dažām baznīcām atļaujot darboties, lai rietumi domātu, ka Kubā ir reliģijas brīvība.

Tātad, vecumvecais stāsts, kuru pirms Žuanitas Kastro par savu zemi komūnisma okupācijā liecinājuši jau bēgļu miljoni. Jājautā, vai ASV valdība tiešām tik naiva, ka domā no sarkanā mēra baciļiem savu durvju priekšā un to ieperināšanās amerikāņu tautā izvairīties, tos vienīgi ignorējot?

mg